

12 RÖPIRAT.

Budapest 1884. március 15.

IV. évfolyam

VI. füzet.

Szervezkedjünk!

A pártok úgy a központban mint a vidéken a kerületekben megkezdték javában a szervezkedést. Könnyű nekik! Úgy a kormánypártnak mint a mérsékelt és szélső ellenzéknek ott állanak rendelkezésükre a már a korábbi választások alkalmával felállított szervezeti keretek. Mindannyinak megvannak régi összeköttetések: nekik csak meg kell rántaniok a kész gyeplőt, s megy a dolog ni int a parancsolat.

Nincs azonban, sajnos, e kedvező helyzetben az antisemita párt. Mint új pártnak, természetesen még ezután kell megszereznie az összeköttetéseket, és szervezkednie a kerületekben. De hogyan? Az intelligencia a zsidó-hírlapok piszkolódásaitól való félelmében nem meri kezébe ragadni az iniciatívát; az alpapság, melyre pedig a választásoknál oly fontos szerep várna, az Apponyimánia által megszállott egyik-másik fővárosi kath. politikai lapnak több hét óta az antisemitizmussal szemben elfoglalt sajnálatos tartózkodó magaviselete folytán, haboz; a nép pedig tudvalevőleg az intelligenciától várja az impulzust. Aztán gyűléskedni is félnek embereink Tisza Kálmánnak f. é. február 24-ki, félremagyarázásokra tárt kaput nyitó rendelete miatt; s a budapest-józsefvárosi antisemita választói előleges értekezlet rendezőinek és (bizony elég furcsa dolog!) még az azokon résztvetteknek is a gyűlésbejelentés elmulasztásának ürügye alatt rendőri úton való megbírságolása se olyan mű praecedens, mely elvbarátainkat a hazában nagyon buzdítaná antisemita választói gyűlések egybehívására és látogatására. *Függetlenségi* antisemita elvbarátaink e tekintetben még legkedvezőbb helyzetben vannak; mert a függetlenségi kerületek nagy részében ott áll készen a függetlenségi párti szervezet; sub titulo: függetlenségi párti értekezlet mindenkor összehívhatok a választók, a kik a gyűlésen aztán simpliciter kimondják, hogy ők *függetlenségi antisemiták*: s készen van az antisemita szervezet függetlenségi zászló alatt.

Annál kedvezőtlenebb helyzetük van a *közjogi alapon álló* antisemitáknak. Ezek az illető kerületek intelligenciájának s főleg az alpapságnak kezdeményezésére utalvák első sorban; e két elem azonban, mint fentebb említettük, tartózkodó a specifikus antisemita gyűlések és szervezkedésekkel szemben; noha el lehet mondani, hogy a közjogi alapon álló intelligencia és az alpapság majdnem kivétel nélkül antisemita érzelmű és kéz alatt meg is tesz mindent az antisemita-jelöltek mellett.

A tulajdonképeni értelemben vett *nép*, tehát a választó-közönség nagy zöme azonban — akár függetlenségi, akár nem függetlenségi legyen is, — *határozott és nyílt antisemita*. Az antisemita vezérköröknek tehát, az intelligencia tartózkodó magatartásával szemben elengedhetlen kötelességük, ha a küszöbön álló képviselőválasztásoknál minden, reánk nézve kedvező konstellációk mellett is kudarcot vallani nem akarunk, az, hogy ama vezérkörök utakról-módokról gondoskodjanak, a melyek által *közvetlenül* a választók nagy tömegével jöhetnek összekötetésbe, és pedig lehetőleg sok gyűléskedés és dikciózás nélkül, hogy ekkép az esetleg akadékoskodó hatósági közegeknek minél kevesebb fogantyút nyújthassunk embereinkbe beleköthetni.

Nézetünk szerint tehát a többi pártok által megtagadott — mert reájuk nézve s különösen a nem-antisemita ellenzékre nézve nagy veszélyekkel járó — antisemita párt az egyes kerületekben ez idő szerint csak olykép szervezkedhetik, — eltekintve, mint mondók, a *függetlenségi* antisemita pártszervezetektől, a melyek egy ügyes kézcsavarintásra készen vannak, — ha a kerületekben levő elvbarátaink *magán-körökben, senki ember fia által meg nem tiltható bizalmas* értekezleteket tartva, a szervezkedést a kerületekben egész csöndben keresztülvizik olykép, hogy pártunknak az egyes kerületekben való mozgósíthatására annak idején egy intés is elég lesz, s ha ezen bizalmas körök mielőbb érintkezésbe teszik magukat a központtal, a mely, ha kívántatik, képviselőjelölteket is fog nekik ajánlani

Ezen, a központ által ajánlott képviselőjelöltek részére aztán az antisemitapárt végrehajtó-bizottsága, egyúttal az antisemitapárt programmpontjait is magában foglaló nyomtatásban is ajánlja az illető jelölteket az egyes kerületeknek, a melyeknek választói aztán, a nekik kézbesített ezernyi nyílt ajánló-levél útján tudni fogják, hogy ha a választás napján az ajánlott jelöltre adják szavazatukat, *valódi antisemita* képviselőt kapnak s nem vásárolnak zsákban macskát.

S éhez képest az antisemita-párt központi végrehajtó bizott-

sága által kiállított ajánlólevelek még azért is szükségesek, mert el lehetünk készülve arra, hogy, ha a zsidóbarát képviselőjelölteknek majd szorul a kapcájuk, a választók bolondítására majd antisemitáskodni fognak a t. választók előtt. Hogy tehát a valódi antisemita jelöltek a báránybőrbe öltözött farkasoktól megkülönböztethetők legyenek, jelöltjeinknek okvetlenül szükségük van valamely igazoló okmányra, a mely ellenében aztán nem lehet a sakterpártiaknak kortesfogással élniök.

Igaz, hogy új módja ez a választási agitációnak. De miután a mi gyönyörűséges parlamenti ellenzékünk: a Polónyiak, a Herman Ottók, az Ötvös Károlyok, az Apponyi Albertek és tutti quanti a kormányt folyton az antisemita törvényes mozgalom elnyomására nógatták és nógatják, s bennünket a hatalom önkényének kiszolgáltattak, – bennünket, a kiket ha Tisza Kálmán véletlenül jónak látná *közigazgatási úton, statáriáliter* felakasztatni, a mi drágalátos parlamenti ellenzékünknek egy szava se lenne mellettünk, sőt még tapsolna is a kormány eljárása fölött; ismételjük, hogy miután a mi gyönyörűséges parlamenti ellenzékünk ily gálád eljárása mellett, mi antisemiták úgyszólván vogelfrei emberek vagyunk a hazában, a kiknek se gyülekezési, se szabadszólási jogunk nincsen az alkotmányos, szabad Magyarországon, – nekünk csak ez az egyetlen biztos s hozzáférhetlen agitacionális eszköz marad fen; s bármiként viccelődjenek is a zsidók és zsidóbérenczek a mi „új módi” korteskedésünk fölött, – mi biztosíthatjuk ezeket a népáruolókat, hogy a mi „új módi” korteskedési eljárásunk utján képesek leszünk a választás napja előtti *utolsó héten is*, a többi pártoknak az egyes kerületekben fenálló bármily tökéletes szervezetét is *halomra dönteni*, s biztosnak hitt győzelmüket kezeikből kicsavarni.

Tehát t. elvbarátaink a hazában! Szervezkedjünk a fentebb vázolt módokon, és győzni fogunk!

Az antisemiták előkészületei a német birodalmi gyűlési képviselőválasztásokra.

Németországban is ez évben lesznek az új képviselőválasztások a birodalmi gyűlésre. Noha e választások csak a jövő őszszel mennek végbe, a pártok máris szervezkednek, sőt már a *nervus rerum* gerendarumnak, a választási költségeknek gyűjtéséhez is erélyesen hozzáfogtak. Az 1881-ki választásoknál a zsidó-liberális pártnak több mint egy millió márkányi választási alap állott rendelkezésére, a minek legnagyobb részét zsidó bankárok, zsidó ke-

reskedők és másféle zsidók adták össze. A konzervatíveknek s az ott ezekkel szövetségzett antisemitáknak pénzalapja azonban nem lehetett valami nagy, s részben tán innen is magyarázható meg az, hogy Berlinben minden konzervatív- s antisemita-jelölt megbukott. Az idén azonban úgy látszik, az antisemiták jó előre el akarják látni magukat puskaporral, mert e hó elején az ismeretes antisemita-vezérek: *Stöcker* és *Cremer* birodalmi gyűlési képviselők, *Hapke* lelkész, a ki tavaly a zsidó bíró előtt megtagadta az eskü-letételt, *Luckhardt* antisemita könyvkiadó s *Behr* gróf, az ott ezúttal is egyesült konzervatívekhez s antisemitákhoz a következő felhívást intézték:

Ügyünk minden barátjához! Az ez évben tartandó birodalmi gyűlési képviselőválasztásokkal szemben komoly kötelességünk már most megtenni az előkészületeket az előttünk álló választási harcra, mely – ezt nem titkoljuk el – *elkeseredettebben mint valaha, fog kitömi*. Mindenekelőtt áll ez a birodalmi fővárosról, Berlinről. Ha valaha, úgy ez évben tápláljuk a reményt, hogy a fővárosban az előttünk álló választásoknál tényleges sikereket vívunk ki. Azért lásson a munkához mindenki, s teljes odaadással munkálkodjék jó ügyünkért. *Gyűjtsünk mindenekelőtt gazdag eszközöket egy központi választási pénzalaphoz* a második parlamenti választókerület részére, mert mindenekelőtt arról van szó, hogy a megkívántató terjedelmes agitáció *jelentékeny költségeit önkényes adományokkal fedezzük*. E felhíváshoz szíves, mielőbbi használatra postautalványt csatolunk és megvárjuk, hogy minden elvtársunk a címhez (Rösner bankár, W. Potsdamerstrasse 138.) viszonyainak megfelelő összeget fog beküldeni. Senki se vonja ki magát! Mindenki vagyona szerint adjon! A jómódú sokat, a kevésbé tehetős szerény fillért! Ha ez megtörténik, mi is azon helyzetben leszünk, hogy minden megengedett eszköz felhasználásával szembe szálljunk az ellenféllel, a kinek tudvalevőleg *nagy tőke áll rendelkezésére*. Akkor azután az előttünk álló választási küzdelemből diadalmasan fogunk kikerülni. Adja isten! A konzervatívek (antisemiták) választási egylete a II. kerületben. – *Behr* gróf, *Luckhardt* könyvkiadó, *Cremer*, *Stöcker* udvari lelkész és *Hapke* lelkész. (L. a „Pesti Napló” f. hó 4-ki számát.)

Mi magyarok még nem haladtunk e tekintetben az alkotmányos praxisban annyira mint az angolok, s a mint a fentebbi felhívásból is látható, még a németek is. Nálunk még eddig nincs divatban az, hogy a pártok nyilvános felhívásokat bocsátanak ki a nagy közönséghez a választási pártpénzalaphoz való hozzájárulásra. Csöndben és titokban azonban mindegyik párt igyekszik lehető nagy választási fundust létrehozni; mert hát még a törvényes választási költségek, az utazások, nyomtatványok stb. költségei is szép summát tesznek ki, a mely ha nem áll valamely párt rendelkezésére, bizony ott lóghatnak a szép elvek a szegen! Már ez a dolog az alkotmányos étellel jár!

A magyar antisemita-párt nem követheti s nem is követi német kollegájának fentebb ismertetett eljárását. Az azonban önmagától értetik, hogy az országgyűlési antisemita pártkör bizony köszönettel fogadná s nem utasítaná vissza – amint nem utasítaná s tényleg nem is utasítja vissza a többi párt sem – azon kisebb vagy nagyobb hozzájárulási összegeket, a melyek hozzá, a hazában lévő áldozatkész elvarátók részéről választási czélokra beérkeznének. Ha valamely országos párt képviselőjelöltjei a választásoknál szemben fognak állani a zsidó-pénzhatalommal, – azok bizonyára az antisemita-párt képviselőjelöltjei lesznek, a kiknek választási fegyverük ugyan nem a pénz, hanem a *nép szívében élő elveik*, – de a kik mint előharcosok midőn nyílt hadat üzentek a zsidóhatalomnak, ezzel elválták maguk előtt az utakat is, a melyeken pótolhatnák azon nagy anyagi veszteségeiket, a melyeket a zsidósággal való élethalál-küzdelmükben szenvedniük kellett s kell, s a kik némelyikének megbuktatására, – mint máris beszélük, – a zsidók nagy pénzüsszegeket gyűjtének össze.

Adóexekuczió és zsidók.

1881. év volt írva arra a kalendáriumra, melyet akkor használtak az emberek, a mikor az alább előadandó történet kezdetét vette. (Famózus évszám, mely zsidósan is, azaz hátulról előre olvasva is annyi.)

N. község, mint kizárólagosan bortermelésből élő község, várva-várta egész évi terhes munkájának és befektetéseinek eredményét, a szüretet, mely már küszöbön volt.

Szép termés, bő szüret ígérkezett. Öröm volt nézni a sárguló szőlőfürtökkel megrakott szőlőtöket. Legyen hála neked Istenünk, bőven jutalmaztad szorgalmunkat! Majd csak beszüretelhesünk, aztán egy kis ára legyen terményünknek, majd szem előtt tartjuk Krisztus urunk azon mondását, hogy: „Adjátok meg a császárnak, a mi a császáré, és Istennek, a mi az Istené.” Majd kifizetjük adónkat, de még a restáncziát is, a kinek van, csakúgy ropog a bankó, aztán még Jut is, marad is”, egy kis ruházatra, meg élelemre is!

„Ember tervez, Isten végez”, – mondja a példaszó, s ez alkalommal bizonyosan valami régi bűnéért akarta nagyon is büntetni Isten N. községet, mert eszközül az adófelügyelőséget választotta.

Meg van írva a sz. bibliában, hogy az apák vétkeit unokáikban is megbünteti az Isten, és itt ez csakugyan beteljesedett. Az Isten büntető keze nem is sokáig váratott magára. Ugyanis, büntette a mostani nemzedéket, mert apái egy pár ideköltözött koldus zsidót ezelőtt mintegy 50-60 évvel felségítettek olcsó kölcsönpénzzel; most ezek gyermekei elhatalmasodtak, elárasztották a községet. Ezek keze is belejátszott a büntetésbe, csupa hálából.

Már szeptember hóban elszállásolta magát a községben egy fityúros, lackcsizmás gavallér, s eregette a bodor füstöket az illatos regália-szi-

varokból, sétálván nagy peczkesen az utczákon, s épen nem idegenkedett attól a leereszkedéstől sem, ha egyik-másik jobbmódú bortermelő, a helybeli községi jegyző becses ismeretsége folytán, ma is, holnap is, no meg holnapután is, – akár minden este meghívta pinczéjéhez egy kis pörkölt hus vacsorára, no meg aztán egy kis tütüre, a mennyi csak belefért a fityúr bendőjébe.

A bemutatásoknál, hogy „N. N. állami adóvégrehajtó úr” kissé furcsán hangzott és sejtelmeket szült az epitheton; no de a magyar ember vendégszerető, még ellenségét is szívesen látja, ha az vendégül állít be hozzá; aztán meg sokféle állapotú ember megfordul N. községben csak egy éven át is, miért ne találkozhatnak azok közt esetleg[^] egy állami adóvégrehajtó is? Hozta Isten! tán éppen szőlőkúrára jött? És csakugyan arra jött, szőlőkúrára, hanem csak hámozva, a levével.

Októberhó első felében megkezdődött a szüret. Az egész falu népe a szőlőhegyeken sűrű forog, iparkodik betakarítani az Isten áldását.

Kezdetét vévén ez a sürgős munka, az állami adóvégrehajtó úr is munkához fog. Maga mellé vesz naponként egy-egy előjárót, kisbíró t s pandúrt, s jár exequálni az adót egész nap.

Az asszonyok, kik otthon a községben főzött ebédeket mikor kivitték a szőlőhegyre a szüretelőknek, sírva panaszkodtak, hogy a háznál le van foglalva minden adó fejében, s az árverezés is ki van tűzve ekkorra meg ekkorra. De hát hol vegyenek most pénzt hamarjában, hisz most inkább kiadásaik, mint bevételeik vannak; hisz a szüreti költségekre is Mózsitól kértek egy kis előleget, aztán meg a mészárszékből a húshordás is kontóra megy még most, mert az istenáldása még a tőkén van, azt onnan előbb be kell takarítani, felmunkálni, hordóra tölteni,, aztán, no majd akkor, ha bor lesz belőle, pár hét múlva, mikor majd elválik, hogy hát mit ér, csak akkor lehet áruba bocsátani, de hát most még, az isten világáért! nem lehet belőle harapni! Ejnye, ejnye! – vakarják fejüket gazduraimék, ott is ahol nem viszket, – hát mit akar az a végrehajtó most? hiszen ha éig híz bennünket, meg leereszt, még se tudunk most pénzt teremteni, hát miért szaporítja még felülre a költségeket, mikor úgy is hiába?! Hja bizony! a községi előjáróság az oka! mert ha azt mondaná, hogy most még nem lehet, hát majd elmenne az a végrehajtó úr valahová sétálni, később meg aztán, mihelyt borunk betakarítva lesz, majd pénzzé tesszük azonnal, aztán fizetünk adót, végrehajtás nélkül is! Hja bizony! a községi előjáróság az oka mindennek! Így bizony! Úgy bizony! Igaza van komám uramnak! Ez már mégis disznóság! alávalóság! hisz azok a mi megölő betűink, a kiknek védelmezni kellene a népet! ez már mégis szörnyűség! Okának kell annak lenni, hogy mikor nekik is sürgős a szüretjük, mégis ráérnek nap-hosszat kóstornyálni a végrehajtóval s nyúzni a szegény népet, ez már mégis alávalóság! megérdemelnék, hogy kis újjoknál fogva akasszák fel őket a legelső fára. No lám! ki hitte volna!?

Az előjáróság is kezdi magát kényelmetlenül érezni, saját szakállára beszünteti néhány napra a végrehajtást, fizeti saját zsebéből a végrehajtó napidíjait, csak ne menjen sehová, maradjon lakásán ülve, és egyék-igyék, pipázzék, csak azt tegye meg, hogy tegyen kérdést az adófelügyelőségénél, hogy mit tegyen, mert itt nem tanácsos a népet ilyen

sürgős munka idején zaklatni, hisz törvény is van reá, hogy a bortermelőt addig megexequálni nem szabad, míg terménye betakarítva nincs.

Pár nap múlva aztán „megjött a parancsolat violaszín pecsét alatt” az adófelügyelőségtől, hogy a végrehajtást kérlelhetlen szigorral teljesíteni kell. No hát, hajrá!

Egy szép holdvilágos estén aztán, a szüretelők az egész szőlőhegyesen minden pincze előtt, körül ülve a kis pástortüzet, vígan csevegnek, mókáznak egymással, vagy pedig felharsan a dal, hogy:

„Megkapáltuk szőleinket három ízben is,
Nem sajnáltuk rá erőnket, de van haszna is,
Fáradozva emlegettük a szüret nevét,
Mostan tehát vigadozva igyuk a levét!”

– Ah! hallja csak! Mi az no?! Bim, bim, bam, bam, ... Ez nem óraütés! A toronyóra nem így üt. Hohó! az „atyafiak” részéről való harangok is szólnak már! . . . félre verik a harangokat! Tűz van! tűz van a faluban! Haza vele gyorsan, szaporán! A tűzoltók trombitája is harsog már! Baj van! sietve haza! oltani!

Egész néparadat hömpölyög a hegyekről haza a községbe.

Hol a tűz!? A község szélén! No, hála legyen istennek! ott még nem tud sok baj lenni, mert ritkán állnak a házak. Aztán nem is ház, hanem egy szénakazal ég. Kié? A községi albíróé? No ezt bizonyosan úgy gyújtotta fel valaki!

A kazal legnagyobb része elégett, a mi megmaradt belőle, haszonvetlenné vált, a füstszagos takarmányt nem eszi meg az állat.

Másik este ismét félre verik a harangokat, most meg a községi adószedő-pénztárnok széna-, s egy másik este meg szalmakazalját gyújtották fel, összes télre szánt takarmánykészletét elégették.

Már ismét kongatnak! Tűz van! még pedig a falu derekán! a községi jegyző istállója és pajtája ég! Nagy Isten! ne támaszsz szelet, mert itt már sűrűen állnak a házak, akkor fele falu leég! A nagy jármás ökrök csaknem benn égtek, megrémültek annyira, hogy munkaképtelenné váltak, s itt is elégett az egész télre begyűjtött takarmánykészlet. Csak-hogy több ház el nem égett!

– No már, akárki mit mond, gyűjtogatónak kell lenni a faluban, mert annyi bizonyos, hogy ez a szerencsétlenség is gyűjtásból támadt, úgy-e komám, eltaláltam? Esküdni mernék rá, hogy eltalálta komám uram!

Utána harmadnap estéjén ismét félre verik a harangokat. Kegyelmes Isten! ne hagyj el bennünket! hát ez már mindig így lesz!?

Lélekszakadva rohan ismét haza a lakosság a szőlőhegyekből, már messziről kiabálják: a pap háza ég! a pap háza ég! Nem égett biz a, hanem a szomszédjáié, de ez olyan közel volt hozzá, hogy szinte összeértek a tetők, s tán mert a papház faszindely-tetejét nehezebb lett volna felgyújtani, a gonosz kezek felgyújtották tőszomszédjának könnyen gyúló nádtető házát, s erről aztán majd elég a papé is!

Nem égett el, mert tűzoltóink emberül megálltak helyöket, hanem a szomszédnak, a pap istállójával együtt elpusztult lakháza és összes gazdasági épülete. Ez a szegény ember nem bírta elviselni nagy veszteségét, s tán az ijedtség behatása alatt is, másnap felakasztotta magát a szőlőhegyen, a pinczéje padlásán, tehát emberáldozat is esett. E közben meg

egy eldobott levelet találnak a községben, a községbírónak szól, melyben hibás orthographiával az volt megírva, hogy a községbíró nyaka el-metszetik, s épületei a lángok martalékává tétetnek.

A rémület általánossá válik. Már a toronyóra ütésében is harang-, kongást vélnek. A község előljárósága esetről-esetre megteszi jelentéseit, az illetékes szolgabíróshoz, felterjeszti a fenyegető levelet is eredetben, kér intézkedést, sürgősen, mert a tüzesetek, ezen őszön, az adóvégre-hajtás idején majd egymást érték, összesen tizenhét tüzeset merült fel. A zálogtárgyak összehordatását nem merte foganatosítani az előljáróság. A szolgabíróság szépen fel is vette a tüzeseteket mindannyiszor, s csak azt kérdezte, hogy kire van gyanúja az előljáróságnak, majd aztán ő el-bánik vele „az antimóniumát” neki!

Az éjjeli örök triplázva lettek, de nem használt semmit, csak mi-kor az adóvégrehajtó eltávozott a községből, vége szakadt a lelketlen zak-latásnak, szüntek meg a tüzesetek is. Ugyanekkorra esik egy csavargó szolgálgyerek eltávazása is a községből, ki gyanú alatt áll maiglan is, minden bizonynyal *titikos kezeli dolgoztattak véle*. De jó volna tudni, hogy kik!

Szüret után aztán behajtotta az adóhátralékot maga az előljáróság is, minden baj nélkül, akkor, mikor volt miből fizetni, örömetst fizette adóját mindenki.

Nos hát, itt nem egyesek ablakbeveréséről van szó, hanem sokak nagymérvű megkárosításáról, sőt emberélet is veszett; történt-e valami intézkedés a védelemre? Dehogyan történt. Itt csak *keresztények* vagyona és életéről volt szó! Hadd pusztuljanak, – gondolta magában a szolgál-bírótól kezdve egészen a főispánig.

Bezzeg! ha *zsidó ablakáról* lett volna szó, majd lett volna brachium és statárium! – No ez nem lett, hanem valami mégis lett.

Nemsokára érkezik az adófelügyelőségtől egy ukáz, melyben „meg-hagyatik”, hogy a községi előljáróság, mely annak idején nem teljesítette kötelességét az állami adó behajtása körül, s így állami végrehajtót kellett alkalmazni, tehát ennek a jó úrnak költségei és napi díjai fejé-ben „*térimény*” czímen fizessen az előljáróság saját zsebéből 232 forint 5 krajczárt, különbeni végrehajtás terhe alatt.

Tetszik tudni mi az a „*térimény*”? Aligha tudják sokan, de annak természetét és mibenlétét aligha tudták még azok is, a kik az arról szóló törvényt meghozták. Megmondom röviden. Van a jó istennek és a rossz embereknek bizonyos szánandó lényű bolondja, ki minden fizetés nélkül, csupa becsületből szolgálja a közügyet. Idejének legnagyobb részét bíraskodással és a közönség kisebb ügyes-bajos dolgainak elintézésével tölti csupa szívességből, mert hogy ezt tegye, arra semmiféle törvény se kötelezi. Teszi, mert lakóstársainak az ő személyébe helyezett bizalma kívánja tőle csak, és teszi, hogy azon községnek, melyben lakik, javára lehessen, s egyúttal olyan közügyet szolgáljon, mely alapját képezi az állam kormányzatának. Ez a jó bolond a *községi előljáró*, kit e szer-int, mint fizetéstelen tisztviselőt nemcsak erkölcsi, – hanem még anyagi felelősségre is von a törvény. Ugyanis, kötelességévé van téve a többi közt az adók behajtása is, s ha lakóstársai olyan körülmények közé jut-nak, – miről, az előljáróknak mindig biztos tudomásuk van, mert hisz maguk is benne leledzenek, – hogy az adót a kiszabott időn behajtani teljes lehetetlenség, például, a bortermeletől, ki évente csak egyszer lát

pénzt, – szüret előtt, vagy épen szüret idején behajtani épen nem lehet, akkor nyakukra küldi az adófelügyelő az állami végrehajtót, mint 1881-ben N. község előljáróságával történt. A végrehajtó aztán ott elurizál hónapokon át, járja a falut, foglal, végrehajt, s ha valami kis eredményt felmutatni képes, úgy is jó, ha nem tud, akkor is jó, mindkét esetben egyszer csak odébb áll, egy másik községet terrorizálni; hanem aztán *az előjáróknak kell megfizetni a végrehajtó úr napi-díjait, fuvarjait, szóval, összes költségeit*, mi több száz forintra rüg, a saját zsebéből még akkor is, midőn a végrehajtást- szenvedett felektől pedig a „végrehajtási költség” beszedetik a végrehajtó által, és az illető adóhivatal pénztárába be is szállíttatik. Ezt nevezik „*téritmény*”-nek. Én azt hiszem, nem volt tisztában a dologgal az, ki ezt az eljárást törvényessé tette. Az államnak azon kiadása tehát, melyet a végrehajtóknak fizet, kétszeresen, sőt többszörösen is befoly, egyszer a fizetéstelen előjárók zsebéből, s másodszer stb. pedig a végrehajtást szenvedett felektől sokszor többszörösen is. Már most kérdem egész tisztelettel, hová lesz fordítva a felesleg? Gyanúin az, hogy alighanem az ilyen keserves pénzekből áll az a rendelkezési alap, melyből aztán az adófelügyelőségek „*remunerationokat*” osztogatnak titkon olyan egyéneknek, kik aztán szimatolnak mindenütt, s denuntialják saját édesatyjokat is, méltatlanul, csak minél több remunerationt kapjanak. Hűtlenné teszik ezáltal az adófelügyelőségek a községi jegyzőket, s elidegenítik őket saját lakó társaiktól, s mert előbb-utóbb minden kitudódik a világon, ennek a dolognak oly borzasztó visszahatása lesz majd, hogy a jó isten a megmondhatója.

Ez azon szerencsétlen pénzalap, melylyel az adófelügyelőségek utján a magas pénzügyi kormány a corruptiót terjeszti Magyarországon; pedig voltaképpen jutalmazni akar, s nem gondolja meg azt, mi lesz a vége előbb-utóbb. Nem okul azon, hogy nem nagyon régen Horvátországban is vasvillák meredeztek az adószedő községi előjárók ellen, s egypárba bele is mártották azok hegyes ágait, mert küldt a vizsgálatokból, hogy nem a magyar köriratú országczimere volt a „*lázadás*” oka, hanem a lelketlen és hozzá igazságtalan adókezelés.

A dolog Magyarországon is úgy történik régóta, mint Horvátországban; a különbség csak az, hogy a magyar ember türelmesebb mint a horvát; hanem ha egyszer majd ennek is elfogy a türelme, akkor isten legyen irgalmas és kegyelmes a hivatalos hatalmukkal visszaelő Radulvajdáknak. Jó lesz ennek elejét venni.

A ki a „*téritmény*” szót ilyen értelemben kikapta a magyar nyelv szótárából, az nem tudta mit cselekszik, vagy ha tudta, gonosz lelkének kellett lenni, mert ennek nyomán áldástalan dolgok történnek.

Az 1881-iki N. községi tüzéseket a vármege alispánja felvette jelentésébe, s annak módja szerint egyszerűen referálta a közgyűlésen. Senki se bolygatta, hogy hát ki és mi lehetett annak az oka? Igen ám, mert nem zsidó-ablakbeverésről volt szó, csak néhány ezer forint értékű keresztény vagyon szándékos elpusztításáról. Mi ez ahoz képest, ha egy zsidó uzorás egy-két ablakát beverik!? Míg azt észre sem veszi a hatóság, addig emezért katonaságot mozgósít és statáriumot hirdet! No de menjünk tovább, majd még jobban is küld, hogy kik a „*kaputos lázítók*”, csak egy kis türelmet kérek.

N. község előljárósága esetleg nem olyan fejök lágyára esett embe-

rekből áll, kik a Radulvajdák egy intésére hasra esnek, és szerencsés-jöknök tartják a „térítmény” kifizetését. Megfolyamodják a dolgot annak rendje-módja szerint, s kimutatják, hogy ezt a büntetést ők nem érdemlik, először, mert az állami adóvégrehajtó alkalmazása szüret idején bortermelők ellenében nem is volt helyén; másodsor, hogy az adóbehajtást akkor, mikor annak helye és ideje volt, t. i. szüret után, az előljároság teljesítette is, s így voltaképpen állami adóvégrehajtóra szükség nem volt. De hát az illető adófelügyelő úr esetleg nem olyan agyagból van gyúrva, hogy ezen kérvényre hederítsen, tehát az előljároság a végső fórumhoz, a pénzügyminister ő nagyméltóságához folyamodik igazságos ügyének védelmében. Igen, csak hogy a törvény értelmében ennek a kérvénynek is az adófelügyelő kezén kell keresztül menni, sőt annak sikere is ennek kegyes véleményezésétől van függővé téve. Az előljároság a kérvény másolatának melléklésével megkeresi saját választókerülete országgyűlési képviselőjét is, hogy az abban bőven kifejtett indokok alapján kegyeskedjék ügyöket a magyar pénzügyi kormány figyelmébe és pártfogásába ajánlani. A képviselő több ízben ellátogat a pénzügyministerium iktatójába, de biz ott semmi nyoma sincs a kérvénynek hónapok múlva se, s vissza ír, hogy szívesen teljesítette volna keresőket, de hát a kérvény még most se érkezett be. N. község előljárosága nem is volna jó magyar, ha birka-türelemmel várni nem tudna, tehát várt és remélt.

Múltak napok, hónapok és évek, de egyik év se múlt el anélkül, hogy az adófelügyelő ő nagysága az illető szolgabírói végrehajtót ne mozgósította volna a térítmény behajtása tárgyában. Az meg is jelent szorgalmasan, a szorongatott előljároság meg szabadkozott azon az alapon, hogy hiszen még nincs vége az ügynek, a legfelsőbb fórum még nem hozott végzést, azt már csak be kell várni stb. A végrehajtó kétszer-háromszor csak hallgatott a szép szóra, s visszautazott hat mértföldnyi távolságra levő székhelyére; hanem 1883-ik év őszén egyszer csak azzal állít ám be a községbe, hogy most már nincs pardon, itt az adófelügyelőség szigorú rendelete, most már a végrehajtást foganatosítani kell; s foganatosította is, lefoglalván egyik előljárosnak ökrét, tehenét, a másiknak borát stb., és a térítmény határidőre le nem fizetése esetén kitézi az árverezés idejét is egyúttal. A községi bíró ennek megtörténte után összehívja előljáros társait tanácskozássra, hogy hát quid nunc? Az előljárosok abban állapodnak meg, hogy *sürgöny útján* fordulnak a pénzügyministerhez, melyben jelezik, hogy a hozzá ekkor és ekkor felterjesztett kérvények valahol minden bizonynyal „megrekedt”, kérnek vizsgálatot, s addig is a harmadfokú végrehajtás felfüggesztéseért esedeznek. Később pedig küldöttségileg felmeneszti a fővárosba a velők ugyanegy bajban leledző községbíró, ki a pénzügyminister előtt audientíán előszóval előadja a dolgot, s magas pártfogásáért könyörög. A siker nem is maradt el, a mennyiben alig pár nap múlva már értesítette az adófelügyelő az előljároságot, hogy az árverés felfüggesztetik, a magas pénzügyministerium pedig bekövetelvén az előljároság kérvényét, miután az „*a postán elveszett*”, felhívja az előljároságot, hogy írjon egy másik kérvényt, és azonnal terjessze fel az adófelügyelőséghez, hogy az felküldhesse a pénzügyministeriumhoz. „Elveszett a postán”, és ezt a famósus körülményt akkor veszi észre az adófelügyelő úr, mikor a kérvény felköveteltetik a pénzügyminister által. De volt ám annyi sütnivalója N. község előljárosá-

gának, hogy nem állított ki másik kérvényt, nehogy vele saját védelmére paklizhasson ő adófelügyelőse; hanem csak egy jegyzéket adott, mely úgy kezdődött, hogy „tartalmazza pedig azon kérvényünkben védelmünkre felhozott indokokat, mely ekkor meg ekkor a magas pénzügyministeriumhoz felterjesztés végett az adófelügyelőséghez beadatott.”

Hogy mi lesz a végeredmény, még idáig nem tudatik. Egyféle eredményt, mely még egy más fontos körülménynek éhez járuló hatása alatt szülemllett meg, mégis constatálhatok. Igaz, hogy ez az eredmény nem valami egetrázó dolog, hanem még is valami. Ez a csekély kis valami pedig csak az, hogy N. község előljárósa testületileg beadta lemondását, még pedig a következő indokolás mellett: „Tekintetes Szolgabíró Úr! Alulírott N. község előljárói ellen az 1881. évi adóvégrehajtás alkalmával 232 ft 5 kr. végrehajtási térítménykép előíratott, annak leiratásáért a nagyméltóságú m. kir. pénzügyministeriumhoz intézett s okadatolt kérvényünket 1882. ápril 27-én a tek. megyei közigazgatási bizottsághoz benyújtottuk, s anélkül, hogy ezen kérvényünkre választ nyertünk volna; ezen végrehajtási térítményért ellenünk f. hó 16-án végrehajtás teljesítetett. Hivatkozott kérvényünkben eléggé kifejtettük azon okokat, a melyek alapján a terhünkre előirt összeg leiratását a nagyméltóságú m. kir. pénzügy minister úr ő excellentiájától alaposan reménylettük, minek folytán ennek elintézése előtt ellenünk alkalmazott végrehajtási eljárás-áltál indítatva érezzük magunkat arra, hogy lemondásunkat a tekintetes szolgabíró úrhoz ezennel beadjuk, kérvén tek. szbíró urat, hogy azt elfogadni s bennünket előljárói tisztünktől felmenteni méltóztassék.

Ezen lemondásunk benyújtására az is indít bennünket, hogy f. hó 18-án a községi jegyző úr által kihirdtetett előttünk a nagyméltóságú m. kir. belügyminister úrnak 3384/el. n. 883. sz. a. körrendelete, úgy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak 16149/m. 883. sz. a. kelt végzése, melyek szerint az újabb időben az antisemitismus czége alatt üzött kihágások által felmerülő netáni károkért a személyi és vagyoni felelősség mondatott ki reánk. A midőn mint békés és rendszerető polgárok ezen üzemeket mint közrend ellenieket mi is határozottan roszaljuk és kárhoztatjuk, s ezek elkövetői mint a társadalmi rend zavaróit megvetjük, s úgy is, mint magán emberek s rendszerető polgárok a jó rendet, személy és vagyonbiztonságot fen tartani soha meg nem szűntünk; mindazonáltal mint családos emberek, ilyen rendzavarók által mulasztásunk nélkül netán elkövetendő kihágások és rendellenességekért a személyi és vagyoni felelősséget mint községi előljárók el nem fogadhatjuk, ismételen kijelentvén azt, hogy a jó rend, közcsend, személy és vagyonbiztonságot mint magán emberek, mindenkor, mind magunk megtartjuk, mind tehetőségünk szerint örködni fogunk, hogy az mások által is megtartassák. Mely előadott okoknál fogva tisztelettel kérjük a tek. szbíró urat, méltóztassék ezen lemondásunkat elfogadni, s bennünket az előljárói tisztség viselése alul felmenteni. Tisztelettel maradtunk N. községben 1883. nov. 19-én, alázatos szolgálai: K. G. m. k. bíró. — S G. m. k. albíró — K. I. m. k. — B. P. m. k. — S. P. m. k. — Cs. I. m. k. — T. I. m. k. — P. I. m. k. — P. P. m. k. községi előljárók.”

— No lám! az adófelügyelő törvénytelen időben adóvégrehajtást indít, s fellázít egy egész nagyközséget saját előljárói ellen, hogy az elkeseredett nép az előljáróságnak nemcsak személybiztonságát fenyegeti,

hanem vagyonában gyűjtogatás által károsítja is, s ráadásul még százakra menő térítményt dob az előjáróság nyakába, azért éveken át zaklatja őket, s végrehajtat náluk, s mikor ezek törvényadta jogukkal élnek, s felfolyamodnak a magas kormányhoz, akkor kérvényük csak az adófelügyelőségig jut el, aztán „*elvész a postán.*”

A belügyminister pedig vagyoniilag is felelőssé teszi a zsidókért azt az előjáróságot, mely az egész államhatalom apparátusának fundamentumát képezi, és ezen fontos tisztséget *szívességéből* viseli, ingyen szolgálja községét, s ezzel együtt hazáját, még pedig tetemes saját kárával; mert éveken át idejének legnagyobb részét előjárói teendőinek végzésével tölti el; s míg ezt teszi, addig sem magának nem dolgozhatik, sem gazdasága után nem nézhet; de már a belügyminister által reátukmálni akart felelősség terhe alul menekülnie kell, annak józan észszel még ráadásul magát alá nem vetheti, lemondani kénytelen, már önérzete sem engedheti meg, hogy helyt álljon.

A zsidó pedig pöffeszkedik, mert teljesülésbe látja menni talmudjának azon tételét, hogy a goj azért van a világon, miszerint neki szolgáljon, elbizakodottságában nem bír magával, sérteget, gúnyolódik és köpköd.

Ugyan kérem! hát voltaképpen kik is csak azok a „*kaputos lázítók*”!?

Az az állami adóvégrehajtó, a ki 1881-ben N. községben szüret idején „szüretelt”, egyik előjáró pinczéjénél a jóféle murczi feloldván nyelvét, kipötyögte, *hogy a helybeli zsidók értésére adták, miszerint csak szorítsa az adót, a pénztelen nép öhozzájok fordul kölcsönért, s így a rebachból majd őt is részesítik.* Hja! ha ez így van, ki tudja, hogy másutt is nem a zsidókéző dolgozott-e arra, miszerint N. községben *éppen szüretkor* hajtassék végre az adó, és így *a szegény pénztelen nép az éhes zsidók uzsorás körmei közé hajtassék!*?

Nagy Isten! hová jutottunk!/? Így alá van aknázva egész Magyarország, és az aknákat saját keserves keresményünkön hizlalt hivatalnokok sütögetik el!

Hallatlan dolog! Földművelő államban a keserves munkával *termelő néposztály* kergettetik a tönkrejutás meredélyére, csupa zsidó-rafineriából, „perczentekért”, gyalázatos éhenkórász kakukok által, s mikor majd az állam fundamentumát képező ezen néposztály kezében a koldusbot vasvillává változik, s a szuronyok hegye eltompul a furkós-botok alatt, hát akkor mi lesz!/? Ki lesz annak az oka!/?

Ugyan kérem, kik is csak azok a „*kaputos lázítók*”?

A képviselőház múlt évi febr. 17-iki ülésén egyik képviselő egy kath. lelkész levele nyomán felemlítette azt, hogy Felső-Nyék, egy ezer lelket számláló tolnamegyei községben *56 napig tartó adóvégrehajtás* alkalmával „szívzaggató jelenetek fordultak elő” s „e község, mely az ötvenes és hatvanas években egész Tolnamegyében a leggazdagabbnak tartatott, és volt is, most a szó szoros értelmében koldus; és a koldusbotot egyedül a tolnamegyei adófelügyelő adta kezükbe az 1876-ki nagy végrehajtás alkalmával.” (Lásd: „Pesti Napló” febr. 18. 49-ik száma mellékletén az „Országgyűlés” rovatban, „adóbehajtás” czímen.)

Nos hát ez így megy!/?

Vajon meddig mehet ez így!/? Mert a legbárgyúbb birkatüremnek

is van határa, mint a húr feszítésének, mely túlfeszítve egyszer csak elszakad.

Ugyan leérem, kik is csak azok a „kaputos lázítók?!“

Dr. Balaton.

Zsidókérdés és antisemitizmus.

(Folytatás)

Persze úgy lesz a rendén, hogy a mit el nem visz a néptől a zsidó uzsora és csalás, azt elviszi a nagy adó Ha valaki elég józan s elővigyázó magát a kisebb-nagyobb zsidó pióczák által való tönkre juttatástól megóvni, na azt majd tönkre juttatja a személyes vagyoni-biztosság őre: az állam. De a nagy adó is csak zsidó zsebekbe foly, mert az állami jövedelmeket mint liferansok, mint állami jószágbérlők s mint börze-svindlerek államadóssági kamatok fejében zsidók teszik zsebre.

A képviselőháznak s a kormánynak zsidók általi befolyásolása megszüli, létrehozza az államadósságokat. Építenek vasutakat, befektetnek 8-10%-ra fölvelt pénzt olyan építkezésekbe, a melyek jó ha 1 vagy 2-száztólit hoznak, vagy épen deficittel nem járnak y vagy a kamatbiztosítás mellett építettő magán-vállalkozóknak fizeti az állam a kölcsön fölvelt drága pénzt csupán azon dicsőségért, hogy az országban vasutak is vannak. Megkezdik az összes folyamok szabályozását az ész és tudomány legkezdetlegesebb princípiumai ellenére: a forrásoknál. Ásatják a zsidó vállalkozók az átmetszéseket, s csatornákat (mert minden ilyen országos vállalatnál azok, a kik a nehéz munkát végzik: a keresztények, azok pedig a kik – a szintén keresztények által fizetett – díjat nyerik: zsidók), s a kiásott földet döntik bele az anya-mederbe, legalább az így bedöntött földet ismét kotrógéppel kell eltávolítani, a mi ismét a zsidó vállalkozók erszényét gazdagítja. A forrástól szabályzóit folyók aztán zúdulnak a torkolathoz közelebb lakók nyakára, az árvízzel tönkre tett falvak és városok aztán ismét jó alkalmat nyújtanak a zsidóknak fosztogatásra.

Az esztelenül kidobált pénz pedig sem a nemzetnek, sem az államnak hasznára annál inkább nem válik, minthogy a mi az ily állami befektetéseket virágzókká tenné, a mi a nemzet gazdasági életét fölpezsdítené s a dolgozó milliók munkáját megtermékenyítené: a tőke a ker. társadalomból a zsidók által mindinkább kiszivattyúztatik, s ennek következtében a mintegy vérszegénységben szenvedő társadalomban pang a termelés és forgalom, s az állami befektetések merő holt tőkéké válnak, vagy a mennyiben hasznosíttatnak, csak a termelést és forgalmat kezeiben tartó zsidóságnak

válnak hasznára. De ám azért az államadósságok csak fenn állanak s a kamat-teherrel az állam kiadása szaporodik, a zsidók, e törvényesen privilegizált fosztogató banda által kizsebelt nemzet adózó képessége fogy, s aztán megszületik az államháztartásban a deficit. S mihelyt ez betette lábát az állami budget-be, többé nem is megy ki onnan. A zsidóknak ezzel nyert ügyük van, most már ők uralkodnak, csupán arról kellvén gondoskodniok (ami nem is nehéz), hogy a deficit évről-évre szaporodjék. A deficit fedezésére folyton új adósságokat kell az államnak felszednie, de hitele csökkenvén, mindig nagyobb kamatra. A növekedő adók növekedő kamatainak fedezésére kénytelen az állam még feljebb emelni az adókat, s az állampolgárok adózóképessége még jobban megrongáltatik. S ily módon az állam a nemzetközi pénzzacskokat kezei közt tartó zsidóságtól tétetik függővé annyira, hogy ha netán fel akarna lépni az állam a polgárai közt dúló zsidó-rablás ellen, a zsidó hatalomnak mi se könnyebb, mint egy másik – zsidóadósságban elmerült, diplomatai személyzetével zsidó zsoldban álló – államot ráuszítani, s ez által a zsidóhatalom, az ellene fellázadni merészelt államot végveszélybe döntheti. Ilykép a pénzügyi rabbi-lincsbe vert állam nem lesz többé a joguralom létesítésére fennálló társulat; hanem csak a zsidó hatalom adóbehajtási és hadseregirtartó közege, mely az adóbehajtással a zsidó mammon számára zsákmányolja ki a dolgozó milliókat, a hadsereggel pedig féken tartja a nyomorgó népet. A virilis választók nagy része zsidó, a nem-zsidó választók nagy része pedig zsidó zsebekben ül: minek folytán zsidók vagy zsidó-bérenczek választatnak képviselőkké. Az elbutított nép pár nyomorult forintot eladja választási jogát, s az ilykép képviselői székbe emelt gazembert kárpótolja a kiadott választási költségekért – és kitarja a zsidó hatalom. S ez ember-söpredékek nagy része négy szemközt antisemita, de ha szavazni kell, szavaznak zsidó uraik parancsa szerint, s röhögnek zsidó kommandó-szóra, s hoznak olyan törvényeket, a milyeneket a zsidó hatalom jónak lát; a zsidó többség soraiból kinevezett zsidóbarát ministerek pedig a közigazgatási és bírói hivatalokba s mindennemű állami s társadalmi fontos positiókba zsidókat vagy zsidó-bérenczeket neveznek ki.

Így lesz a hivatalnok-sereg nagy része egy borraivalót váró, megvesztegethető proletár-csapat, melyben a protekczio, árulkodás és szolgálalkúség tenyészik. A zsidó ügyes-bajosok hozzá szoktatják őket a borraivalóhoz; mert a zsidóknak van okuk és kedvük adni, mivel nem igaz az ügyök, s náluk a vesztegetésre, borraivalóra kiadott pénz csak „termelési költség”; ellenben a keresztényeknek nem

igen lehet kedvök „kenekedni”, mert ez által csak veszteségek lenne nagyobb.

Így lesz a bírói kar merő gépezetté, mely az állítások s tagadások lélek nélküli meghallgatása után ítélt, úgy mintha egy vak és érzéketlen bábu volna; külső formalitás alapján megítéli az esküt a zsidónak, vagy eskü nélkül is megítéli a pert a zsidó részére, mert irományai rendben vannak: noha a bíró lelkiismeretében meg van győződve a keresztény igazságáról.

És így lesznek a csendőrség és közigazgatás közegei merő zsidó-hatalmi eszközökké, melyeknek egyedüli feladata, örködni, hogy a zsidóknak hajók szála se görbüljön s minden, a zsidó fosztogatás szabadsága ellen felmerülő szó vagy mozgalom még csirájában elfojtassék.

És így lesznek az országgyűlés tagjai nevető emberekké, nevető emberekké a hon bajain, és szavazó gépekké mikor a zsidó-hatalom parancsol. És az egész status – a jog és igazság hivatott öre – így válik a zsidó rablást és fosztogatást előmozdító és biztosító intézményé.

S a rabszolgaságra vetett nép hiába kél fel lerázni lánczait, a zsidó hadügyministeriumnak elég egy ezred, zsidó parancsnokság alatt levő katonaságot kirendelni, s ez az ezred katonaság, a mai lőfegyverek, ágyúk, szárazföldi torpedók mellett akár egy millió, pálinkától és nehéz munkától elcsigázott, fegyvertelen s fegyelmezetlen népet könnyű szerrel széttipor. S ha tán a zsidóbarát képviselőknek vagy ministereknek ébredne föl lelkiismeretök s kísértenék meg széttörni a zsidó-zsarnokság bilincseit: ott van a zsidó-hatalomnak pusztá eszközévé vált valamennyi titkos társulat: socialismus, communismus, nihilismus, szabadkőművesség, internationale, anarchismus, elegek ezek bármely államnak fölforgatására, mihelyt a zsidó-hatalom kiadja a vezényszót.

Valamint Bismarck a Németországot felforgatni törekvő socialdemocratiának forrását a zsidóságban találta: ép úgy a muszka kormány is ráakadt a nihilismus titkos rugóira a zsidókra, s azért nézte el a zsidóellenes paraszt-mozgalmakat. Mindkét országban az államellenes forradalmi elemek Parisból s Londonból kormányoztatnak s vezetnek. Nobilem, ki Vilmos császárra lőtt, ép úgy zsidó volt, mint a cászár-merénylő Hartmann.

A zsidóhatalom politikájának egyik elve: ellenségeskedést kelteni az osztályok, vallásfelekezetek, nemzetiségek, nemzetek és államok közt, s felhasználni őket egymás ellen. Lengyelországot az evangélikusok és katolikusok közt szított gyűlölet és viszálykodással a zsidók buktatták meg, – miután gazdaságilag tönkre

tették, – persze hálából azért, hogy őket mint üldözötteket befogadták. És nálunk 1848-ban kiknek volt legnagyobb szájak? Kik üvöltöttek folyton a szabadságot? Kik hordoztak legnagyobb kokárdát? Kik csörgették lehangosabban az utcákon a kardot? – Zsidók. És azután kik csalták-lopták úgy a forradalmi mint a császári kormányt mint liferansok s mint árulók? – Zsidók. És kik voltak a forradalom után a feljelentő kémkedő besúgók, Haynau legszemetlenebb szagláló vizslái? – Zsidók. S kik igyekeztek mint itthon a nemzetiségek, – úgy kint az emigránsok közt elhinteni a vizsály magvát, s kik kompromittálták ezerszer a magyar nevet külföldön mint magyar menekültek? – Zsidók!

Mindennemű állami s társadalmi rendellenes mozgalmakban, titkos összeesküvésekben és merényletekben úgy, mint népgyűlések és utcai zavargásokban, vallási és nemzetiségi vizsályokban mint lázadások és forradalmakban, magán versengésekben úgy mint háborúkban mindenkor zsidók voltak, ha nem az okozók és vezetők, hát legalább a szítók, elmérgesítők. Bárhol bárminő zavar mutatkozik, mint keselyük a dögre, úgy nyomulnak a zsidók oda, hogy fokozzák és kizsákmányolják azt. Ha győznek valahol a zavargók, ők ünnepeztetik magokat; ha vesztenek, belőlük kerülnek a följelentők és az elfogatásokra kiküldöttek vezetői.

A zsidók célja lévén a fennálló egyházi, állami s társadalmi rend felforgatása: minden lehető megtesznek ezek aláaknázására.

Az egyház ellenében a ker. lelkészek és szertartások gúnyolása napirenden van a zsidó hírlapokban, s a közönség nagy része – e hírlapokból merítvén minden tudományát s minden dologban véleményét, – végre elhiszi, hogy az ő egész egyháza, papsága, vallása csak a középkorból fenmaradt ostobaság, melyet szétrobbantani a mai felvilágosultság követelménye. Maholnap a „műveltség” úgy hozza magával és a „szabadelvűség,” hogy az ember szégyeljen keresztyén templomba járni, vagy vallásából bármit is hinni, vagy bármely vallásos functióban résztvenni. A zsidók minden alkalmat felhasználnak az egyház megtámadására, nevetségessé tételére s a közvallásosság lerontására. Micsoda pokoli lármát s gúnyhahotát ütött a zsidó sajtó, midőn az 1869/70-iki vatikáni zsinat által a pápa hitdolgában való csalatkozhatlansága kimondatott! Persze az olvasó közönség azon része, mely ösmereteit csak a zsidó hírlapokból meríti, nem tudta, hogy ez nem arra vonatkozik, hogy ha ő szentsége sötétben egy káposztás fazekat oltárkehelynek nézne, akkor sem csalatkoznék; hanem arra vonatkozik, hogy míg azelőtt hitelvi kérdésekben döntenet, határozni csupán egyetemes zsinat tartatott jogosultnak, a pápának pedig

– noha volt rá praecedens, hogy a pápa egyetemes zsinat közreműködése nélkül is hozott általánosan elősmert határozatokat hitelvi kérdésekben, – erre való joga általánosan elősmerve vagy legalább világosan dogmatizálva nem volt: a vatikáni zsinat kimondta, hogy hitdolgában a pápa ép oly hiteles – csalatkozhatlan – mint az egyetemes zsinat. Hát mi ez ahoz képest, a mit a talmud mond s a mit a zsidók hisznek, hogy a rabbik minden, egymással bármily homlokegyenest ellenkező szavai valóságosan az isten szavai s mint ilyenek kétségtelen érvényűek, megdönthetlen igazak!

A zsidók azok, kik az egyes nemzetiségek közt gyűlöletet szítának. A zsidó, a ki a magyar vidékeken oly jeles germanizátor, a nem-magyar vidékeken affectálja a magyarságot, teszi a „magyart” csupán azért, hogy ott gyűlöletet keltsen a magyarok ellen; mert valamint mi magyarok a németül beszélő zsidóról következtetve a németeket általában „hunczutoknak” elneveztük: azonképen a nem-magyar vidékeken a magyarul rötyögő zsidóról minket magyarokat ítélnek meg és gyűlölnek meg. (Már csak ebből is látható, hogy a zsidók magyarosodása nem megoldása a zsidókérdésnek, sőt nem is kívánatos.)

De az igazság kedvéért meg kell jegyezmem, hogy azok, kik közöttünk s „nagy hazafiaink” közt leginkább hordják szájokon azt, hogy „hunczut a német,” azok a zsidók; a minthogy a zsidók azok is, kik alig múlik két-három hó, hogy papiroson háborút ne üzennének Muszkaországnak.

Az utóbbi években már majd minden állam politikáját zsidók vezették, vagy legalább arra lényegesen befolytak. Angliában D'Israeli, Franciaországban Gambetta, Németországban Arnim (kiről kiderült, hogy Németország diplomatai titkait elárulta a francziáknak – helyesebben a franciaországi zsidóknak, – s midőn e miatt perbe fogatott, a zsidó sajtó egy szent mátyrt csinált belőle), zsidók voltak. S az elsőnek nyilatkozatai: „A világ egészen más személyek által kormányoztatik, sem mint képzelik maguknak azok, kik nem látják, hogy mi történik a színpalak mögött;” továbbá: „Napjainkban Európa ügyeire (a zsidóság) oly befolyást gyakorol, a melynek csodája megragadó”, – sejteni engedik a zsidóhatalom nagy voltát. Tehát ha valaki abban látja az államok romlásának okát, hogy nagy hadsereget kell tartaniok: akkor is a zsidóságban kell hogy lássa a bajok kútfejét, mert a zsidók azok, kik az általános nemzetközi lefegyverkezést gátolják; nekik gondjuk van arra, hogy trónok és nemzetek közt ellenségeskedést szítsanak s egymással ijjesztgessék őket, hogy így, egymást

túlfegyverkezni igyekezve, még jobban bele mászszanak a zsidóhatalom zsebeibe.

A zsidóállam hatalmi és politikai súlypontja Parisban van. Míg a többi közép- és kelet-európai országokban lakó zsidó csőcselék ezen nemzetek kifosztásával foglalkozik, gyűjtve a kincseket a zsidóállam számára: addig Franciaországban az ott lakó zsidóság a magas politika szálait tartja kezében; itt intézik a messiási bíródalom s ennek hűbéresei: a föld minden nemzeteinek sorsát a zsidóság nagyjai. Franciaországban igen kevés zsidó van; ámde itt a zsidóság legkiválóbb, legeszesebb emberei vannak együtt, s a zsidó tőkék itt koncentrálódnak; míg a többi országokban jobbra apró zsidó piócák tartózkodnak, melyek csak magánosok vagyonát szívják ki: itt országokat szipolyozó nagy piócák laknak. Franciaország népe tehát nem fosztatik úgy ki – kevés zsidója lévén – mint a többi államok népe; de azért csak úgy uralva van zsidóhatalom által. Gambetta császársága vala ez a porosz-francia háború óta, a mikor Gambetta a zsidó sajtó és a nagyszájú zsidó-bandától támogatva, jogtalanul kezeihez kaparította a kormányhatalmat. De meg is látszott Franciaország politikáján az utóbbi időkben, hogy zsidókéz bonyolította a szálakat. Háborút csinálnak Tunisban néhány zsidó bankár kedvéért. A hitvány czár-merénylőt Hartmannt ki nem adják Muszkaországnak, holott pedig a zsidó Gambetta et consortes folyton a muszkával való szövetségen fáradozának vala Németország ellen, és a czár-merénylő kiadása lekötelezte volna az északi kolosszust; ám azt nem adták ki, mert zsidó volt, hanem kelet legnagyobb államférfiát Midhat pasát, a romlott, veszni indult Törökország fejedelmét s nemtelen, szemét környezete boszújának kiszolgáltatták. Emiit – sem-e a szakadatlan hazaáruló törekvést, hogy Franciaországot minden jog, igazság és eszélyesség ellenére, háborúba bonyolítsák Németországgal? Említsem-e, hogy Franciaország, a „civilizatio és szabadság apostola” belement a zsidótörbe, midőn a zsidó törekvésekhez képest – melyeknek célja volt mint Németországban úgy Franciaországban is kultúr-harcot idézni elő – üldözni kezdte a katolikus egyházat; mely tény a mily inhumánus, ép annyira impolitikus is volt, tekintve azt, hogy az állam – egyedül helyes vezérelve az állam s egyház közti viszonyt illetőleg csak az lehet, hogy az állam lehetőleg keveset avatkozzék az egyház ügyeibe; – de felesleges is volt, mert midőn már az állam oly erős, hogy oly zsarnok képes lenni az egyház felett, a milyen lett a francia állam a szerzetes rendekkel szemben, akkor többé nem veszélyesek, megszűntek veszélyesek lenni az államra nézve az illető

egyházi rendek még akkor is, ha csakugyan ellenségei volnának az államnak, – és fölöttébb eszélytelen s hazafiatlan is volt azon eljárás, mert a brutalitás, melylyel a kedélyeket fölingerlék, könnyen a még kellőleg meg nem erősödött köztársaság bukását s ezzel új zavarokat idézhetett volna elő. Ámde mindazzal mit törődött Franciaország dictatora Gambetta, mit a francia nemzet gondviselése az izraelita alliance? Ezeknek csupán az az elvük: a hol csak lehet összeveszíteni a keresztyéneket, a hol alkalom nyílik felforgatni az állami s társadalmi rendet, behívni a petroleum hőseit, és száműzni a nép oktatóit, hogy hamarabb folyjon le a nagy tragoedia, melynek vége a zsidók világhuralma.

Nyíri Elek.

Az antisemitizmus úttörő röpirat-irodalma,

Napjainkban minden eszme, a mely érvényesülni akar, első sorban röpiratok útján nyer kifejezést és megpendítést. Vannak az ily röpiratokban halva született eszmék is, a melyek aztán az őket tárgyazó s többnyire a kiadó nyakán maradó röpiratokkal együtt lomtárba kerülnek.

Az antisemita úttörő röpiratoknak azonban szerencsére nem ez a balsors jutott, mert az azok által elvetett mag kikelt, az eszme testet öltött, s ma már azon, évekkal ezelőtt exkommunikálva volt eszmék, melyeket a modern antisemitizmust megalapító röpiratok a közönség közt ineghonosítottak, átmentek egy tekintélyes antisemita *hírlapirodalomba*, átmentek a társadalom minden rétegébe, s az általuk érvényre juttatott eszmék behatása alól még azon hírlapok se vonhatják ki többé magukat, a melyek mind- eddig még nem bevallott nyílt antisemita hírlapok.

A modern antisemitizmus történetéhez becses adalékkal vé- lünk járulni azzal, hogy ezen úttörő röpiratok jegyzékét össze- állítva,, az alábbiakban közöljük. Czélszerűnek látjuk ezt tenni any- nyival is inkább, mert az antisemita irodalommal foglalkozó ügy- barátok részéről újabb időben gyakori kérdezősködések történnék nálunk e röpiratok czímei iránt.

Az előttünk ismeretes antisemita röpiratok tehát a következők:

1. Der grosse Schwindel und der grosse Krach. Berlin 1875. (Anonym munka. Szerzője dr. Perrot Ferencz, jelenleg német birodalmi gyűlési tag.)
2. Studien über die Judenfrage. Von einem Geächteten. Lemberg 1880. Verlag von Sayffarth u. Czaykowszki.
3. Die Verjudung Deutschlands und der Weg zur Rettung. Von Paul Köhler. Stettin 1880. Verlag von Otto Brandner.

4. Goldene Ratten und rothe Mäuse. Von W. Marr. Chemnitz. Verlag von Ernst Schmeitzner.
5. Der Kulturkämpfer. Félhavi folyóirat. Szerkeszti Glagau Otto Berlinben, Luckhardt Frigyes kiadása. (NB. Glagau a „Kulturkampf alatt a zsidóság elleni küzdelmet érti.)
6. Sémita in Aengsten. Berlin 1877. Verlag von M. Anton Niendorf.
7. Die sogenannte „Deutsche Reichs-Bank“, eine privilegierte Actien-Gesellschaft von und für Juden. Von Dr. Hilarius Bankberger. (Dr. Perrot Ferencz német bir. gyűlési képviselő.) Berlin 1877. Verlag M. A. Niendorf.
8. Die Ursachen der Entstehung und Weiterentwicklung der Socialdemokratie. Von einem praktischen Bürger. Berlin 1880. Verlag von Friedrich Luckhardt 1880.
9. Der Judenkrieg, seine Fehler und wie er zu organisiren ist. Von W. Marr. Verlag von Einst Schmeitzner. Chemnitz 1880.
10. Kulturgeschichte des Judenthums. Von Otto Henne am Rhyn. Jena. 1880. Bei Hermann Costenoble.
11. Votum eines Unbefangenen. Berlin 1881. Verlag v. T. Heinicke.
12. Die Judenfrage. Von Gottlieb August Schüller. Marburg (Németország) 1880. N. G. Elwert'sche Verlagsbuchhandlung.
13. Paul Lindau und das literarische Judenthum. Von Julius.
14. Die Polemik und das Menschenopfer des Rabbinismus. Von Prof. Dr. August Rohling. Paderborn 1883. Verlag der Bonifacius-Druckerei.
15. Der Talmudjude, ugyanattól, ugyanott.
16. Des Reiches Noth und der neue Kulturkampf. Von Otto Glagau. Osna-brück 1880. Verlag von Bernhard Wehberg.
17. Juden und Socialdemokraten. Chemnitz 1881. Verlag von Ernst Schmeitzner.
18. Die Juden und der deutsche Staat. Von H. Naudh. Berlin 1877.. Verlag von M. Anton Niendorf.
19. Die goldene Internationale und die Notwendigkeit einer socialen Reformpartei. Von C. Wilmans, königl. Stadtgerichtsrath. Berlin 1876.. Verlag von M. Anton Niendorf.
20. Ein Wort über unser Judenthum. Von Heinrich von Treitschke. Berlin 1880. Verlag v. G. Keimer.
21. Die Sittenlehre des Talmud und der zerstörende Einfluss des Judenthums im deutschen Reich. Berlin 1876. Verlag von M. Anton Niendorf.
22. Franz Delitzsch und die Judenfrage, von Prof. Dr. August Rohling. Prag 1881. Verlag v. Job. Reinitzer & Comp.
23. Die Eroberung der Welt durch die Juden. Basel 1883. Verlag von. Chr. Krüsi.
24. Babylonierthum, Judenthum und Christenthum. Von Dr. Adolf Wahr-mund, Docent an der Universität und der k. u. k. orientalischen Akademie in Wien. Leipzig 1882. Verlag v. F. A. Brockhaus.
25. Das Judenthum in Handel und Gewerbe. Von Egon Waldegg. (Alexander Pinkert.) Dresden, im Selbstverlage des Verfassers.
26. Der Sieg des Judenthums über das Germanenthum. Von W. Marr. Bern 1879. Verlag von Rudolph Costenoble.
27. Vom jüdischen Kriegsschauplatz. Von W. Marr. Bern 1879. Ibidem.

28. Wählet keinen Juden! Ein Mahn- und Warnungsruf an die Völker Oesterreich-Ungarns. Von Austriacus. Berlin 1881. Otto Hentze's Verlag.
29. Socialpolitische Beiträge zur Judenfrage in Deutschland. Berlin. Verlag von Adolf Klein.
30. Ein österreichischer Minister und sein Vater. Berlin 1872. Druck von Kesskes und Hoffmann.
31. Der Fall Kantorowitz und die Judenfrage vor dem preussischen Abgeordnetenhaus. Berlin 1881. Verlag von A. Werckerthin.
32. Judenhetze oder Nothwehr? Von Egon Waldegg. Dresden 1880. Verlag des Deutschen Reform Vereins zu Dresden.
33. Die Frankfurter Juden und die Aufsaugung des Volkswohlstandes. Von Germanicus. Leipzig 1880. Verlag v. Glaser & Garte.
34. Beleuchtung der wirksamsten Mittel zur Beseitigung des socialen Elendes und der Finanznoth der Staaten. Dresden. Verlag von Carl Weiss.
35. Ein Appell an das deutsche Volk. Rede des deutschen Reichskanzlers Fürst von Bismarck im deutschen Reichstage am 2. Mai 1879. Berlin. Verlag von Otto Hentze.
36. Der Talmud oder die Sittenlehre des Judenthums. Berlin. Verlag v. M. Schulze.
37. Vorurtheil oder berechtigter Hass? Von R. A. C. von Wedeil. Berlin 1880. Otto Hentze's Verlag.
38. Wo steckt der Mauschel? oder jüdischer Liberalismus und wissenschaftlicher Pessimismus. Von M. Reymond. Bern und Leipzig 1880. Von Georg Froben u. C.
39. Wählet keinen Juden! Der Weg zum Siege des Germanenthums über das Judenthum. Von W. Marr. Berlin 1879. Otto Hentze's Verlag.
40. Neu-Palästina oder das verjudete Deutschland. (Von einem Conservative!). Berlin, 1879. Otto Hentze's Verlag.
41. Eine Stimme aus dem Volke über die Judenfrage. Von P. Schultze. Köln, 1880. Im Selbstverlage des Verfassers.
42. Professoren über Israel. Von H. Naudh. Berlin, 1880. Otto Hentze's Verlag.
43. Die Juden im deutschen Staats- und Volksleben. (V. Franz Perrot.) Frankfurt am Main, 1878. Verlag der „Deutschen Reichspost.“
44. Ansichten der Juden. Von M. L. Heyse, Conrector. Berlin Verlag von M. Ant. Niendorf.
45. Die Fremdlinge in unserem Heim. Ein Mahnwort an das deutsche Volk. Berlin, 1877. Verlag von M. Anton Niendorf.
46. Die Juden unter Friedrich dem Grossen. Von Hanns Jungfer. Leipzig, 1880. Verlag von Friedrich Wilhelm Grunow.
47. Nathan der Weise und die Antisemiten-Liga. Von H. de Grousilliers. Berlin, 1880. Verl. v. Hermann Polenz.
48. Der Börsen- und Gründungsschwindel in Deutschland. Dtto von Berlin, 2 Bände. Von Otto Glagau. Leipzig, 1876. Verlag von Paul Froherz. Glagau mottója ez: „Die sociale Frage ist wesentlich Judenfrage; Alles Übrige ist Schwindel!“

49. Israel und die Gojim. Beiträge zur Beurtheilung der Judenfrage. Leipzig, 1880. Verlag von Wilhelm Gnmow.
50. Das Verhältniss des modernen Judenthums zur deutschen Kunst. Von Dr. Bernhard Förster. Berlin, 1881. Verlag von M. Schulze.
51. Die ländliche Arbeiterfrage. Von v. Wedemayer-Schönrade. Berlin, 1875. Druck v. W. Büxenstein.
52. Judas Ahnensaal, oder die jüdischen Gauner in Deutschland. Berlin, 1881. Verlag von Julius Ruppel.
53. Die Judenfrage als Racen-, Sitten- und Culturfrage. Von Eugen Dühring. (Budapesten Kiliánnál is kapható.)
54. Statuten der Antisemiten-Liga in Berlin. Berlin, Otto Hentze's Verlag.
55. Statuten-Entwurf des Central-Vereins des Nichtjuden-Bundes von Ungarn. Ausgearbeitet vom ung. Reichstagsabgeordneten V. v. Istóczy. Berlin, Otto Hentze's Verlag.
56. Das Judenthum in Oesterreich-Ungarn. Dr. Nendtvich Károlytól. Bpest, Tetthey Nándor és társánál.
57. Tisza-Eszlár a múltban és jelenben, (Ugyanez németül is) Ónody Gézától, Tetthey N. és társánál Bpest.
58. Életrajzok. Füzetes vállalat. Szerkeszti Garay Alajos, dunaszekcsői plébános.
59. Schmeitzner's Internationale Monatschrift. Chemnitz (Sachsen.)
60. Il sangue cristiano nei riti ebraici délia moderna sinagoga. Rivelazioni di Neofito ex-rabbino moldavo. – Prato 1883. Tipografía Giachetti, Figlio e C.
61. La Bible, ses origines etc. Par Mme. Josephine Malles. Paris Librairie Ernest Leroux.
62. Le Juif de Sofievka. Par Rousslane. (Uexküll bárónő, a római orosz követ neje.) Paris, 1883. Chez E. Pion et Comp.
63. Samuel Brott. Par Victor Cherbuliez. Ibidem.
64. Les Juifs, nos maîtres. Par E. A. Chabauty. Paris, Librairie V. Palmé.
65. Les Juifs, rois de l'époque. Histoire de la Féodalité financière. Par A. Toussenel. Paris, Librairie Gabriel de Ponet.
66. Les Israélites en Roumanie. Par Emmanuel Crezzulesco. Librairie De η tu, Paris.
67. Histoire édifiante et curieuse de Rothschild, roi des Juifs. Par Georges Dairnwaell.
68. Ilona, histoire vraie. (A gr. Batthyány-Rosenberg-Schossberger eset, regényítve.) Par A. E. Badaire, Rédacteur à L'Événement, Paris.
69. Judaïsme et Christianisme. Par Julien Javal.
70. La question juive. Réponses aux questions d'un Israélite de nôtre-temps.
71. Les Juifs, le Judaïsme et la Judaisation des peuples chrétiens. Par Gongenot des Mousseaux.
72. Relation historique des affaires de Syrie, depuis 1840. jusqu'en 1842. et la procédure complète, dirigée en 1840. contre les Juifs à Damas.
73. La haute banque et les Révolutions. Les rois de la République.
74. Les Juifs, – Retour à Jérusalem. Par Pierremont et J. Del val. Paris, 1884. Editeur Ernest Leroux.

75. Oesterreich, ein Juwel in jüdischer Fassung. Von Austriacus. 1882. Berlin.
76. Judenspiegel. Von Dr. Justus. 1883. Paderborn.
77. Mentsük meg a magyar földbirtokot. Simonyi Ivántól. Pozsony Drotleffnél 1882.
78. Der Juidismus und die parlamentarische Komödie. Simonyi Ivántól. Pozsony 1881. Drotleffnél.
79. Manifest an die Regierungen und Völker der durch das Judenthum gefährdeten christlichen Staaten, laut Beschlusses des ersten internationalen antijüdischen Kongresses zu Dresden, am 11. und 12. September 1882. – Chemnitz, Sachsen, Verlag von Ernst Schmeitzner.
80. A zsidókról. Du Mesnil-Marigny után Istóczy Gy. 1875.
81. „12 röpirat” 1880–1884.

A legutóbbi években az antisemita röpirat-irodalom átváltozott *hírlap*-irodalommá, s eképp az az ügy, a mely a korábbi években csak sporadice megjelent elméművekben lőn fejtegetve, ma már mint *napikérdés* kiválólag hírlapi czikkezéseknek és fejtegetéseknek a tárgya. Hogy azonban ezzé fejlődhetett, az az antisemita úttörő röpiratoknak az érdeme.

A magyar törvényhozás a zsidóérdekek befolyása alatt.

Ha kellettek volna még bizonyítékok azon régi állításunknak igazolására, hogy törvényhozásunk az ellenállhatlan zsidóbefolyás alatt áll: úgy ezen bizonyítékokat a legutóbbi hónapok eseményei bőven szolgáltaták. Ott volt ugyanis a keresztény-zsidó házassági törvényjavaslat, a melyet az egész ország 15 milliónyi keresztény lakosságának közvéleménye egyértelműleg visszautasította; de mert e javaslat előterjesztése a zsidó-politika követelménye volt, hát a kormány betérjesztette, s a képviselőház túlnyomó többsége két ízben is megszavazta. És ha a főrendiház hazafias többségében véletlenül fel nem ébred a nemzetnek a népképviselő urakban elaludt lelkiismerete, s a nemzet minden rétegei fel nem zúdulnak a képviselőház eljárása fölött, a zsidóságnak már sikerült volna behoznia a zsidó-keresztény házasság intézményét, s ezzel konfiskálnia vérünket, minekutána az évről-évre mesterségesen szaporított államadósságok folyton növekvő kamatterhei útján a növekedő adóteherrel, s másrészt a földbirtok rohamos expropriációjával, sikerült a zsidóságnak konfiskálnia a nemzeti vagyon nagy részét.

Ott van aztán az egy héttel ezelőtt letárgyalt szeszadó törvényjavaslat.

Hát itt az adóemelés czélzatán kívül mi a mozgató tényező? A zsidóérdek. Kedvezményezni a zsidók kezében levő nagy szeszgyárakat, a mezőgazdasági kisebb szeszgyáraknak és a kis üstökben való főzésnek hátrányára, s a nagy zsidórebach kedvéért lehetőleg elvonni a mezőgazdaságtól egyik éltető elemét, a gazdasági kisebb szeszgyárak hulladékaiból előálló marhahizlalási anyagokat, – a kis üstökkel dolgozó kisbirtokosoktól pedig azon lehetőséget, hogy különben alig értékesíthető szeszfőzési termékeikből családjuknak minden talmudi pancsolástól mentes, egészséges pálinkát készíthessenek. Így kényszerítették aztán a nép a zsidó-korcsmáros maszlagos nadragulyás és vitriolos pálinkáját inni, a minek egyik gyászos következménye az újabb nemzedék azon testi elsatnyulása is, a mely mellett az újonczjutalék kiállítása évről-évre nagyobb nehézségbe ütközik.

De hát hadd vesszen a gój! így van megírva ez a Talmudban. A magyar törvényhozás csak arra való, hogy a zsidó diktátumokat regisztrálja, s Izrael jövő nagyságának épületéhez hordja szorgalmatosan a köveket.

Itt van aztán az új ipartörvényjavaslat is. Ez körülbelül nem más, mint az 1872-ki ipartörvénynek meg bővített új kiadása, minden hiányaival és fogyatkozásaival.

De mert az 1872-ki ipartörvény, a mely a zsidóhatalom fénykorának delén, épen a Krach *előtti* évben hozatott, egyenesen a zsidóérdekek kívánalmái szerint lett szövegezve, hát annak elvi oldalai persze érintetlenek kell hogy maradjanak: a korlátlan iparszabadság, a kontárkodás, a képzett iparosoknak a képezetlen zsidók tőkéje alá való hajtása, minden szolidaritás megsemmisítése az egyes iparágakhoz tartozó mesteremberek közt, a végeladások, a becsületes iparosok szájából a kenyérnek a fegyházak nem-becsületes lakói által való kivétele stb. stb.

Szerencsére azonban iparosaink látva, hogy a zsidóházassági törvényjavaslat is megbukott pusztán arra, hogy a felébredt közvélemény hangosan tiltakozott ellene, – hamarosan hozzáláttak az agitációhoz, a melynek, hogyha az ipartörvényjavaslattal szemben sikere lesz, főleg annak köszönhetik, hogy a nép szenvedései fölött „nevetni” szokott képviselő uraknak ütni fog nemsokára képviselői utolsó órájuk: közelednek az új választások.

Most aztán a „nevető” képviselő urak egyszerre azt látják, hogy bizony tenni kell valamit a zsidó érdekek által tönkresilá-

nyitott iparosok védelmére is, s így kilátás van arra, hogy az új ipartörvény iparosaink életérdekeinek követelményeit figyelembe fogja venni.

Ha az új ipartörvény csakugyan az iparos-osztály érdekeinek megfelelőleg fog a törvényhozás rostáján keresztül menni: ne fedjék iparosaink, hogy e vívmányukat jó részben az új *antisemita párt* agitációjának köszönhetik, a mely párt programjának 3-ik pontja e követelményt állítja fel:

„A korlátlan iparszabadság megszorítása, kötelező ipartársulatok életbeléptetése és a képesítés kelléke útján.”

Úgy látszik tehát programunk e pontja is hamarabb teljesebbé megy mint vártuk, amint oly hamar teljesebbé ment programunk 9-ik pontja is, a mely „a zsidók és keresztények közti házasság intézménye behozatalának ellenzését” tüzte ki.

Válasszunk tehát határozott, nyílt antisemita képviselőket, s akkor a gyűlöletes zsidóuralomtól és a kárhuzatos zsidóbefolyástól végleg meg lesz szabadítva az ország, — sa nemzet régi jólétének napja újra felvirad.

Pázmány Dénes és az antisemitizmus.

Vasmege szombathelyi kerületének nyolcz országgyűlésen át volt képviselője, Horváth Boldizsár, a kerületében hatalommá fejlődött antisemita áramlattal szemben kénytelen levén e kerületnek a jövő országgyűlésen is való képviselhetése reményéről lemondani, helyébe a szabadelvű párt dr. Kuncz Adolf, szombathelyi főgymnáziumi igazgatót léptette föl jelöltül.

Dr. Kuncz, noha kormánypárti jelölt, volt annyi tisztelettel a választók közérzete iránt, hogy programbeszédében nemhogy az antisemitizmust meg nem támadta, de sőt beszédének alábbi passusával bizonyos mértékig jogosultságát el is ismerte. Beszédének e része így szól:

„Ha megengedik, áttérek most egy, társadalmunkat minden rétegeiben erősen uraló kérdésre: a zsidókérdésre, az antisemitizmusra. E kérdés létezik, e kérdéssel az egész közvélemény foglalkozik, e kérdés elől tehát a törvényhozásnak kitérni nem lehet, kitérni nem szabad. Nézetem szerint, hogy a zsidó-kérdés oly akuttá lett, leginkább két oka van: egyik a zsidóságnak más államokból való akadálytalan beözönlése, miáltal az ország oly elemeket vett fel nagyobb számban, a melyek az országot nem hazájoknak, hanem csak a vagyonszerzési törekvés terének tekintették. A másik ok a zsidóság egy részének a keresztény társadalmat sokszor provokáló, még pedig magára a zsidóságra sem lényeges rituális szokásaiban rejlik.

Ezeket kell a törvényhozásnak segítenie.

A honosítási törvényt revidálni, a betelepítést korlátozni kell. A keresztény társadalom fogalmaival ellenkező rituális szokások ellen erőlyesen kell fellépni; ha a zsidóság nevezett része nem reformálja magát, a bevett vallások kérdésénél kell segíteni.”

Mit csinál ezzel szemben Pázmándy Dénes, a ki jelenlegi kerületét, a körmendit, czélszerűnek látván ott hagyni, mint a zsidóbarát függetlenségi kör jelöltje, a szombathelyi kerületben lépett fel?

Daczára annak, hogy ellenjelöltje dr. Kuncz nem az antisemita-pártnak, hanem a kormánypártnak a tagja, s így az antisemita-párt qua antisemita-párt Pázmándy urat meg sem támadta, – Pázmándynak f. hó 2-án Szombathelyen elmondott programbeszéde nem állott egyébből, mint az antisemitizmus és Istóczy elleni támadásokból, noha jól tudja Pázmándy azt, hogy az antisemita jjiárt programját öt függetlenségi párti képviselő, nevezetesen Ónody Géza, Simonyi Iván, Szalay Imre, Széli György és Vadnay Andor is aláírta, tehát a program nem egyes-egyedül „Istóczy programja.” Hanem persze a most nevezett képviselők *antisemita* függetlenségi és nem *sakterpárti* függetlenségi.

Nem tartjuk szükségesnek Pázmándy úrnak antisemita-ellenes mókázásával bővebben foglalkozni. Nem rontjuk e mulatságát. Csak folytassa ebben a tónusban! De aztán ne csudálkozzék azon, lia korteskedéseinek eredményei egészen *mások* lesznek, mint a minőket ő várt.

Azt azonban nem állhatjuk meg, hogy Pázmándy Dénes szombathelyi szereplését illetőleg ne közöljük a „Vasmegyei Közlöny” f. hó 9-ki számából a következő czikkecskékét:

— A függetlenségi párt múlt vasárnapi értekezletére – mint egy komoly, hitelt érdemlő függetlenségi választótól tudjuk, – körülbelül 200 választó jött össze a vidékről, a kiknek zömét a német vidékről 25 szekéren érkeztek képezték, a kik zászló alatt trombitaszóval jöttek. Az értekeztet elnöke dr. Weghofer Titus volt, kinek felszólalása után Pázmándy Dénes jelenlegi körmendi orsz. képviselőt kiáltották ki a párt képviselőjelöltjéül. A zsidóság élénken korteskedett a függetlenségi párt mellett.

— Budapestről írják nekünk: Soha valaki magát jobban nem blamírozta, mint Pázmándy úr, midőn a múlt vasárnapi választógyűlésen taglalva az antisemita-párt programját s az iparszabadság megszorításáról beszélvén, azt mondja, hogy ez meghaladott álláspont, mert a törvényjavaslatot a ház már letárgyalta. így jár az olyan képviselő, ki mindig geschäfteben utazik és Bécsben lakik! Azt sem tudja, hogy az ipartörvényt még a bizottság sem tárgyalta le, nemhogy a ház elkészült volna vele! Bizony nem ártana néha berándulnia a tisztelt ház gyűléseibe is, vagy legalább elolvasnia a lapokból mást is, mint a börzei tudósításokat; akkor talán nem állítana a képviselő úr a választók előtt olyan

absurdum dolgokat, és nem nyomna ki a „Dunántúl” olyasmit, ami a szerzőjének igen könnyen „marha-passzusává” válhatik.

— Pázmány Dénes és a „marhalevél.” Pázmány Dénes, a f. há 2-án Szombathelyen tartott szélsőbali sakterpárti gyűlésen magát mint telivér Mózes-huszárt és félvér-zsidót mutatván be, egyúttal az antisemita-párt ajánló-leveletét, melyet ez egyik választókerületben fellépett antisemita-jelölt részére a párt programpontjaival együtt nyomtatásban is kiadott, s a melynek egy példányához ő – Pázmány úr – valahogy hozzájutott, jónak látta Galgenhumorában „marhapasszus”-nak elnevezni. No hát ez esetben igaza van Pázmány úrnak; mert az antisemita párt-programra, a melyet ő az emiuttal sakterpárti gyűlésen, amint a zsidó újságok hirdetik, fényesen megczáfolt, ugyanaz a „marhalevél” fog lenni, a melylyel Pázmány Dénest a választási bukás vágóhídjára fogják hajtani.

— Pázmány Dénes és az antisemita program első pontja. Kaptuk a következő sorokat: Az se legutolsó fogása Pázmány úrnak, hogy ő a f. hó 2-ki sakterpárti konferencián az antisemita párt programúipontjait czáfogatni próbálgatván, sorra vette ezeket, hogy „ezt mondja az első pont”, „ezt mondja a második pont” s így tovább egész tizig. De hát hamis ember a Pázmány úr! Ugyanis Pázmány úr az egyet elkezdte a *héttnél* számlálni, a kettőt a *háromnál* és így tovább. A tulajdonképeni *első* programmpontot azonban, *jónak látta hallgatói előtt egészen elhallgatni*. Pedig az egész antisemita program voltaképen csak ebből az egyetlenegy első pontból áll. A többi pontok kívánalmi csak példakép vannak felhozva, mint pusztá eszközök az első pontban kifejtett cél elérésére. Ezen, Pázmány úr által áhíthatos hallgatói előtt bölcsen elhallgatott első programmpont így szól:

„1. pont. A zsidóhatalom megtörése és a zsidó befolyás ellensúlyozása a politikai, társadalmi s közgazdasági téren, nevezetesen a sajtó, a pénz- és hitelügy, a kereskedelem s közlekedésügy, az ipar s a földbirtok-viszonyok terén. Ezen alapelvől kifolyólag sürgetendő mindazon intézmények létesítése, s támogatandók mindazon törvényes mozgalmak, melyek a most kitűzött cél megvalósítására alkalmasak. *Ilyenek:*¹¹ – 2-ik pont stb. stb. . . .

Nos Pázmány uram, hát miért nem próbálkozott ön ennek az *első fő* programmpontnak a megczáfolására is? Miért tette lóvá hallgatóit azzal, hogy *ed* a pontot a kezében pedig nyomtatványban tartogatott program felolvasásánál *kihagyta*? Nem szemfényvesztés-e ez? Jó-hiszemű eljárás volt-e ez Pázmány úrtól úgy saját áhíthatos hallgatói, mint az antisemita-párt irányában? – Hanem hát persze az antisemita párt fentebb idézett első programmpontját nem lehetett volna Pázmány úrnak még csak czáfogatni megkísérlem is, mert az áhíthatosan hallgató tisztelt választók nyomban kiadták volna neki a „marhapasszus”-t.

Így a „Vasmegyei Közlöny”; – a mihez mi még csak azt adjuk hozzá, hogy Budapesten képviselői körökben azt beszélük, hogy Pázmány Dénes, saját maga okozta szombathelyi kudarczát azzal véli helyrehozhatni, hogy Rumban felléptetni készül az ismeretes Mezei (Grünfeld) Ernőt, az izraelita iroda jelöltjét.

Ha Pázmány e tervét foganosítandó. Mezei (Grünfeld) úr-

ral vagy más sakterpárti jelölttel a rumi kerületben vendégsze-
repelni próbálkoznék: rumi kerületi t. elvbarátainknak ajánljuk,
hogy a *Mózes-huszárokat* „minél melegebb” fogadtatásban
részesítsék.

A rumi kerületből kérdés intéztetvén hozzám az iránt, hogy
körülbelül mely időpontban szándékozom a múlt füzetben említett
képviselői beszámoló-beszédemet megtartani: erre nézve válaszom
az, hogy: a mennyiben előre nem látható események, beszámoló-
beszédemnek korábban való tartását szükségessé nem tennék, an-
nak időpontja húsvétjára fog esni.

Istóczy Gy.

Dr. Rohling sajtópere Bloch rabinus ellen.

Tudvalevőleg dr. Rohling Ágost sajtópert indított a (szociáldemokra-
tikus izgatással is foglalkozó) hírhedt dr. Bloch, floridsdorfi rabinus és
reichsrathi képviselő ellen azon okból, mert ez Rohlingot, a zsidók ellen
a vérvád alaposágát bizonyító művei miatt galádul rágalmazta, s mivel
Rohling, állításait hittel is erősíteni ajánlkozván, dr. Bloch ezt a „hamis
eskü felajánlásának nevezte. Dr. Rohling sajtóügyi panasza folytán az
osztrák Reichsrath dr. Blochnak képviselői mentelmi jogát ezelőtt mintegy
négy héttel, rövid vita után, a mely alatt Schönerer egy magvas antise-
mitikus beszédet mondott, felfüggesztette, s így a sajtóügyi vizsgálat a ra-
binus úr ellen már folyamatban van. A bécsi zsidólapok nagyon félnek
ezen esküdtszéki tárgyalástól és méltán, mert ezen tárgyalás a *rituális
vérvád* érdemére is ki fog terjeszkedni, s azért a vizsgálat folyama
alatt sok szakértő is ki fog hallgattatni. A vizsgálati anyag oly nagy,
hogy annak feldolgozására több hónapra van szükség. Ezen eljárás által
az egész talmud meg lesz világítva egész Európa színe előtt, s a rituá-
lis vérvád kérdése tisztába lesz hozva.

A bécsi zsidólapok most már szeretnék, ha Rohling minél távolabb
lenne Ausztriától, s azért nemrég azt a hírt terjesztették róla, hogy a
prágai egyetemi tanárságról lemondani készül s a münsteri theologiai
tanárságot, melyet neki felajánlottak, fogadja el. Ez a hír azonban semmi
alappal nem bír. Dr. Rohling ezután is a monarchiában marad, minden
osztrák-magyar rabinus és rituális vérvételeket végrehajtó sakter méltó
rémületére.

Kismartoni állapotok.

A külföld azt mondja rólunk, hogy nemzetünk jellemző sajátsága a
tolerancia, úgy a politikai, mint szociális életünk minden nyilvánulásában.
Mit szóljunk e jellemzéshez? Azt, hogy rosszul ítélték meg bennünket, s
a vád nem eléggé találó. A tolerancia gyenge jelző a gyakorlati életből
merített tapasztalás tüneteihez képest. Mi nem toleráns, hanem in-
differens nép vagyunk. A pillanatnyi felhevülés erejével szédítő magassá-
gig csigázzuk elveinket, idealizáljuk a valót, teszünk a jövőre kiható

fogadásokat csak azért, hogy azokat a másik perczben megtagadhassuk. Üdvös újítások és reformok fentartására czélzó intézkedések életbeléptetését örömmel fogadjuk, — mihelyt azonban kis áldozatokat és sikraszállást igényelnek — lelkesültségünk lohad — hátrálunk — és a cynisrnusnak adunk helyet. E pár sornak előre bocsátásával jellemezni akarom a zsidó befolyást és szemtelenséget, mely vegyítve foghagyma-szaggal megmétélyezte társas életünket.

Egy szál zsidó képes egy corporatiót, mely 90 tagot számlál — orránál fogva vezetni és elvét érvényre juttatni.

A kismartoni „Társaskör” január hó egyik napján tartá választmányi ülését, melyben határozatilag kimondatott: hogy csakis a választmány által engedélyezett lapok türetnek az egylet helyiségében. De kinek köszönhetjük e nagyhorderejű intézkedést, mint az oroszlanbörbe öltözött zsidónak — kinek lólába meglátszott az egész ügy keresztülvitelében, mert nem tűrhette az egyes tagok által az olvasó asztalra tett „Grenzbote”-t s más antisemita lapokat.

Nyomban azonban egy választmányi tag felajánlja Istóczy „12 röpiratát.”

Puff! Az elnök mindjárt ellenezte az engedély megadását, — volt pro és contra — míg a dolog szavazás alá bocsátatott, és 5 ellenében 8 szavazattal elfogadtatott.

Öröm uralgott e felett mindenütt — a leszavazottak szöktek a tremből — és mi büszkén mondhattuk: a jég meg van törve — most csak előre!

De mi történt?

Az elnök a borzasztó vereséget szíven nem hordhatta; a bosszúállás fegyveréhez nyúlt, — és lemondott, magával véve a zsidót és 3 filosemita tagot.

Megvolt a bábeli zürzavar, fej nélkül állott, a sok okos ember, s borzasztó siránkozással óbégatott: hogy végünk van, — megbántottuk a zsidót, a kör megbukik. Megbánták tettüket, mea culpát kiabálva.

A sok ide-oda okoskodás után — felemelkedik egy tag, s nagy bölcseséggel a megkövetést tartja czélirányosnak. Elfogadtatott.

Egy, két tagból álló küldöttség magára vette a „csúszni-mászni” szerepet, s megkérlelték a zsidó elvtársakat, azon ígélet kapcsán, hogy az ominosus „12 röpiratot” az asztalra tenni nem fogják.

Nos kedves olvasóm, mit szólsz éhez?

A megejtett választás alkalmával belekerült a zsidó a választmányba, honnan 2 két év előtt azért lépett vissza, mert a kör a „Magyar Allam”-ot hordatta; ő úgymond „kath. legény-egyletnek” nem lesz választmányi tagja. És most mégis akadtak mamelukok, kik tudomással bírtak a fentiekről, szavazatukat mégis reá adták.

Hol itt a keresztény összetartás, hol itt a consequentia?

Városunk intelligentiája, a clerus, fájdalom, szemet hunyva tűrik a zsidó befolyást társadalmi körünkben.

Ily állapotok vannak Kismartonban, a kinek ura a keresztény-zsidóházasság behozatala ellen szavazott.

D-n.

Levél Nyitrából

T. szerkesztő Úr! Hogy mire nem terjed ki figyelme a mindent szimatolva ravaszul fürkésző zsidónak, arra nézve álljon itt a következő eset:

Egyik szomszéd-községben lakik egy derék, becsületes keresztény mészáros, ki üzleti helyiségét haszonbérben bírva, pár hold földcskője terményéből és egy vagy más ker. embertársától kamatra felvett pénzből tartja fen magát s öt tagból álló családját.

Községünkben is van egy Galicziából betolakodott s az emancipáció védszárnya alatt szemtelenül garázdálkodó zsidó mészáros, a ki -- mellesleg legyen mondva -- mesterségét a falun kívül működni szokott gyepmestertől tanulta. Hát ettől a jordántól több keresztény „Khundschaft” elpártolva, a szomszédos község ker. mészárosától hoztattak húst. Ezt megtudva a jakhecz, az azon község zsidóival egyetértve, kibérelt ott egy széknek való helyiséget és abban egy sehonnai lumpfráter által árlejtett húsát mérette; és így a szegény, de becsületes ker. mészárosot jövedelmétől megfosztva tetemesen megkárosította.

A kárt szenvedett ker. mészáros existenciáját fenyegetve látva panaszra hozzám jött és kért, hogy ismert népszerűségemnél fogva a „Jaksi” által veszélyeztetett üzlete érdekében tegyek lépéseket a polgárságnál. Én a zsidónak ker. iparos társammal szemben elkövetett nemtelen aljas tettén felháborodva, a következő vasárnapon a fentebbi községbe mentem, s az ottani polgárság színe-javát magam köré gyűjtve a következőket mondtam: „Uraim! Ezer éve, hogy a magyar és tót testvéries egyetértésben lakja e szép hazát, és százados harcokban küzdöttek őseink ezen drága földért, melyen mi ker. utódok – a zsidóság áljával körülvéve az összetartás hiányában – veszünk, pusztulunk. Íme itt is egy elszomorító példája a ker. polgárok átkos közönyének: Önök, ker. polgártársaim saját községükben a zsidókat dédelgetve, egy ker. mészárosot, – kinek ős-szülői itt nyugosznak – elbukni engednek.” Ezen hatást keltő szavaim után felhangzott: „Éljen Istóczy!” és én, a tüntető demonstrációt kerülve s a ker. mészárosot a jelenlevők pártfogásába, támogatásába ajánlva, távoztam. A zsidó mészárosnak pedig egy alkalommal tudtára adtam, hogy az ő és hitfelei által előidézett akció – reakciót fog előidézni a kereszténység részéről.

De a dölyfös s elbizakodott zsidó az én jóakaró figyelmeztetésemmel nem törődött mindaddig, míg én a ker. mészárosot (száz forintot kölcsönözve neki,) arra nem bírtam, hogy ő is bérelt községünkben egy székot, s abban az általam részére hódított ker. polgároknak bizonyára szép haszonnal mérte a húst; az ellene konkurált zsidó idejekorán be- szüntette a szomszédos községben a húsmérést.

Ezen határozott komoly fellépésem által keresztény iparostársam mentve, a két községben pedig az antisemita elv magva elhintve lett.

E sorokat olvasva ker. polgártársaim, azt fogják hinni, hogy az illető zsidó visszavonulása után teljesen felhagyott további fondorlataival.

– Dehogy! Hiszen nem olyan a zsidó, mert az a bosszúja tárgyát (a gójt) szem elől nem téveszti, s ha lehet (a mi nem ritkaság) áldozatul ejti. (De ez egyszor nem sikerült neki.)

Ez a ker. embertársunkat jövedelmétől mindenáron megfosztani akaró zsidó megtudta, hogy az általa üldözött ker. mészáros kamatos pénzzel tartja fenn üzletét; elment tehát a kölcsönzőhöz, kinek jóindulatot színlelve azt mondta, hogy: „Hogyan tudott maga pénzt kölcsönözni annak a mészárosnak? Hiszen az egy lump, korhely és könnyelmű kártyás ember; aztán meg az a pár darab földcskéje is tele van már adósággal, egyebe meg nincs neki. Ha azt akarja, hogy a pénze el ne vesszen, – kérje meg tőle s adja nekem, több kamatot fizetek mint az.” A ravasz zsidó szavainak hitelt adott hitelező hozzám jövet beszélte el a fentidézett zsidófogást; a kit aztán én akkép nyugtattam meg, hogy az illető ker. mészáros által tőlem is felvett száz frtról aláírott kötvényt felmutattam e szavak kíséretében: nézze uram, ha becsületes ember nem volna az illető, – én sem adtam volna neki kölcsön. A piszkos zsidóra ne hallgasson.

Ezzel aztán a zsidó gazfogásnak útja be lett vágva, mert egy más alkalommal ezen barátom került a zsidót – hazugságaival együtt.

Hogy mi történt volna a ker. mészárossal, ha a. gaz zsidónak sikerült volna ellene tervbe vett célját érni, azt a t. szerk. és ker. polgártársaim úgy is jól fogják tudni; a többiről majd jövőben leszek bátor még egyet-mást megírni.

Nyitramegye, Kis-Báb.

Tisztelő elvtársa:

Szilágyi György, k. iparos.

Zsidó-üzelem egy kiskorú megyében.

AB... megye által fentartott s B . . . F . . . között levő útvonalon I. nevű zsidó vállalkozónak egy olyan híd adatott át építés végett, a melyet érdekeletlen szakértők és a közönség nézete szerint vagy egészen mellőzni és a híd alatti helyet betöltetni, vagy pedig – ha már csakugyan híd kellett – csekély átereszszel készíteni kellett volna.

De mit kellett hallanunk a megyei lapokból?! Azt, hogy bizony oda hidat, még pedig 4000 mond négyezer forintosat építenek, – ennyiért vállalkozott arra I. nevű zsidó.

Hiszen, ha már csakugyan kiszórni való pénze volt a megyének, ki lehetett volna azon hidat nem 4000 frtból, hanem ennek egy tizedrészéből bőséges nyereséggel állítani; de ily összeg lelketlen gondolkodásra és rettenetes sémita cirógatásra mutat.

Többen e vidék lakosai közül nem tűrhették e hajmeresztő üzemet, egy helybeli, illetve b . . . i úri ember közbejöttével felsőbb helyre panaszt adtak be; mit azonban észrevevén a megye saktere, azonnal felment Budapestre a passzus kiszimatolására, s midőn már rendbe hozta szénáját, hihetetlen gyorsasággal innen is túl is nyújtott egyet a csodahídon, hogy láttassa, milyen csekély összeg az a 4000 frt azért a dicső alkotmányért.

Most már híd vezetett a szárazra is, csak az kár, hogy lábai alá kerekék nem tétettek.

I. szaladgálásának eredménye az lett, hogy az ügy, illetve a panasz, megvizsgálás végett a választás küszöbén volt szolgabírónak azon

kérdéssel adatott ki, mikép a kérdéses hidépítést szükségesnek tartja-e vagy nem?

Értve már most, merről fúj a szél, mindenki elképzelheti mit válaszolhatott a mondott helyzetben levő tisztviselő? Bizonyosan kell lenni úgy fent mint lentebb, ki a zsidó üzérkedést vagy érdekből pártolja, vagy vétkes hanyagságból szemet hunyva elnézi

Bármiként álljon a dolog, fekete folt ez a megyére; e tettel elárultatott kiskorúsága annak, kinek a sémita üzérkedést nem elnézni, de minden erejével meggátolnia kellene.

A panaszlevélnek mégis lett annyi haszna, hogy I. most már kevesebb nyereséget vág zsebre, mert a pesti látogatás, a híd kinyújtása és a látszat tekintetéből már huzamosabb idő óta csiga-lassúsággal haladó számos munkás alkalmazása szépen megmetélheti a bevételt.

A csoda-alkotmány ide s tova készen lesz; csodának nevezem azért, mert minden ott elmenő kénytelen megbámulni a szárazra épített hidat. Egyik, egy, másik más megjegygyést tesz reá. Egyik azt mondja: „Még kurta, legalább T ... ig kellett volna nyújtani.” Másik így: „Már van híd, de honnan hoztok alá vizet?” Más ismét így szól: „Jó lesz majd kerekeken elvinni a b ... ki Kőrös tetejére.” Ilyen s több eféle észrevételek hallhatók.

Így van az, a hol Júdásnak uralkodnak a helyzetben, a hol sok a kivetni való pénz; míg más oldalról Kőrös-hid és vasúti építési költségért szegény községek szorongattatnak, az utak pedig csaknem járhatatlan rosszak.

Justus.

A neu-stettini zsidóellenes zavargások.

Azon zsidókat, kik azzal vádoltattak, hogy a neu-stettini zsinagógát azon célzattól gyűjtötták fel, hogy a magas biztosítási összegben a hitközség új zsinagógát építhessen, s hogy a gyűjtés gyanúja az antisemitákra háríttassék, tudvalevőleg a köslini esküdtszék bűnösöknek mondván ki, több zsidó hosszabb-rövidebb börtönbüntetésre ítéltetett. Ezen ítéletet a németországi Csemegi: *Simson* zsidónak elnöklete alatt álló lipcsei birodalmi törvényszék megsemmisítvén, a konitzi delegált esküdtszékre bízott az új verdikt meghozatala. Ez aztán, à la tiszta-eszlári per, a vádlott zsidókat teljesen felmentette. A felmentett zsidók márc. 8-án érkeztek nagy diadallal vissza Neu-Stettinbe, épen úgy mint Scharfék tavalý Budapestre, minek következménye nagy zsidóellenes kravall lón Neu-Stettinben épen mint tavalý augusztusban Budapesten.

Ugyanazon okok a világon mindenütt ugyanazon okozatokat szokták szülni. S mi ez az ok egyéb, mint a zsidó szemtelenség, kihívó magaviselet, s az igazságszolgáltatásnak zsidó hatalmi-eszközzé való lealacsonyítása?

A neu-stettini kravallok a „művelt” Németországban történtek; s kik voltak ott is mint nálunk tavalý a lázítók? Maguk a zsidók.

